БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 255 (5147) Декабриин 24 1946 он. Сэн 20 мүнгэн

1947 оной февралиин 9-дэ РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгалта болохонь. Энэ үдэрые ажалай амжалтануудаар угтахын түлөө тэмсэе!

Залуу коммунистнуудые большевистскээр хүмүүжүүлхэ

Манай парти болбол коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгые өөрынгөө шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ ходоодо тоолодог байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай парти ехээхэнээр ургаба. Партиин ургалтай хамта тэрэнэй составнь хубилжа гэбэл: залуу коммунистнуудай тоо олошоробо.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ партида оролдон ороһон хүнүүд хадаа фронт дээрэ дайлалдахадаашье, мүн тылдэ ажаллахадаашье Ленин-Сталинай хэрэгэй түлөө ами бэеэ хайрлангүй тэмсэхэ байһанаа харуулһан байха юм. Партиин урда байһан үгаа ехэ зорилгонууд хадаа ВКП(б)-гэй член бүхэндэ, тэрэнэй кандидат бүхэндэ эдибхи хэшээлэ, политическэ мэдэрэлэ, идейно зэбсэглэгдэлгэ дэлшэрүүлхэ тухай шэнэ шухала эрилтэ табина.

Эдэ бүхы хадаа партида шэнээр орогшодой дунда партийно-эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриие шангадхаха, партийна бэ ниитын ажабайдалда коммунистнуудые эдибхитэйгээр хабаадуулха гэһэн шухалын шухала зорилго партийна организацинуудай урда табина. Мүнөө партийна организацинууд хадаа ВКП(б)-гэй зэргэдэ шэнээр орогшодые большевистскээр хүмүүжүүлхэ, тэдэниие партийна ба ниитын ажабайдалда эдибхитэйгээр хабаадуулха зорилготой.

Коммунистнуудые большевистскээр хүмүүжүүлгын үндэһэ һуури юундэ байнаб гэхэдэ, тэдэнэрые Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай суртаалаар хүмүүжүүлхэ ябадалда байна. Ленин—Сталинай суртаалнуудые гүнзэгыгөөр шудалаад, общественно ба политическэ тэмсэлэй хүгжэлтын дахина законуудые һайса мэдээд байгаа һаа манай коммунистнууд ямаршье орео бэрхэ зорилгонуудые шиидхэжэ шадаха байнабшье. Тиимэ дээрэһээ мүнөө үедэ партийна организацинуудай идеологическа хүдэлмэри, марксизм-ленинизмые шудалан эзэмдүүлхэ хүдэлмэри имагта ехэ удхашанартай болоно гэшэ. Партийна организацинууд хадаа залуу коммунистнуудай идейно талаар зэбсэглэгдэлгэ, манай партиин теоретическэ, политическэ, эмхидхэлэй дүй дүршэлые шудалха хэрэгтэнь тэдэнэртэ туһалха уялгатай. Тиимэ байгаа һаа коммунистнууд партиин гадаадын ба дотоодын политикын ба гол асуудалнуудые зүбөөр ойлгожо шадаха ажахы болон культурын элдэб участок дээрэ өөрынгөө хүдэлмэриие зүбөөр шиидхэжэ эрхилжэ шадаха байнабшье.

Коммунистнуудые, илангаяа партида шэнээр орогшодые, политическэ хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие эмхидхэлгэ хадаа СССР-эй арадай ажахые нэргээн бодхоохо ба сааш дань хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ тушаа айхабтар ехэ ажахын-политическэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэдэмнай туһалха байһаниинь мэдээжэ.

ВКП(б)-гэй XVIII съезд дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ заабан байһан: «Гүрэнэй ба партийна хүдэлмэриин алишье һалбаридахи хүдэлмэрилэгшын политическэ хэмжээ ба марксистско-ленинскэ мэдэрэл хэды шэнээн дээрэ байнаб, тэды шэнээн өөрын хүдэлмэриин өөрэ үндэр дээрэ ба аша үрэтэй, хүдэлмэриинь результатууд тэды шэнээн түһатай байха юм гээшье аксиомо шэнгеэр ойлгохо хэрэгтэй».

Иимэһээ коммунистнуудай политическэ бэлэдхэл тухай, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ тухай асуудал тон шухала байһаниинь илгосотой бээ.

ВКП(б)-гэй Обкомой XXIV пленум дээрэ хэлэһэн элидхэл соогоо нүхэр А. В. Кудрявцев болбол партида шэнээр абтаһан коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ тушаа хүдэлмэри ехэ һулаар табигданхай, олон нүхэдүүд партида ороод, партийна организацинуудай эдибхитэй хүдэлмэридэ һулаар хабаадуулагдадаг, өөрынгөө идейно-политическэ ба ниитэ-культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар багаар хүдэлмэридэг байна гэжэ хэлээ һэн.

Эдэ бүхы дутуу дундануудые зайлуулха тушаа хэмжээнүүд партиин Обкомой пленумэй шиидхэбэриин соо хараалагдаһан байгаа. Бүхы эхин партийна организацинууд энэ шиидхэбэриие гараһ хүтэлбэри болгон, өөһэдынгөө хүдэлмэриие эрид шууд хубилалта хэхэ еһотой байгаа. Харин мүнөө болтор залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ талаар ехэхэн дутуу дунда зүйлнүүд бии. Яруунын аймагай Сосново-Озерско сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи, Железнодорожно районой түмэрзамай узелай, механизированна шэлэй заводой дэргэдэхи эхин партийна организацинууд тэдэнэй тоодо оролсоно.

ВКП(б)-гэй зэргэдэ һаянай орохон залуу коммунистнуудай дунда дээдэ ба дунда һургуулитай нүхэд олон бии. Тэдэнэр бээ даагаад өөһэдөө политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлжэ шадаха байна. Марксизм-ленинизмые коммунистнуудта бээ даагаад шудалха хэрэгые улам үргэдхэжэ шухала. Зарим хүнүүд марксизм-ленинизмые шудалжа байнабди гээд, үнэн дээрэ юушье хэнгүй, миил нэрэ зүүгээд ябажа байдаг. Марксизм-ленинизмые шудалхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилхэ еһотой гэжэ ВКП(б)-гэй Уставай эрилтые коммунистнууд хэрэгтэ дүүргэжэ байха ниие партийна организацинууд шалгажа байха зэргэтэй. Лекци, консультаци хэхэ ябадалые али болохоор һайжаруулха, марксистско-ленинскэ теориие бээ даагаад шудалжа байһан коммунистнуудта саг үргэлжэ туһалжа байха хэрэгтэй. Политһургуулинууд болон кружогуудай хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэжэ шухала.

Партийна суглаан хадаа коммунистнуудые большевистскээр хүмүүжүүлгын һургуули мүн. Тиимэ хадаа залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партийна суглаан ехэхэн удхашанартай. Зарим эхин партийна организацинууд болоһон суглаануудай дээрэ коммунистнууд булта дээрэ алли эдибхитэйгээр хабаадалсажа ябадал үшөө түйлагданагүй. Суглаан болоходо үгэ хэлэдэг нэгэл хүнүүд үгэ хэлээд суглаан үнгэрдэг үшөө бии. Энээндэ эсэс табижа, саашадаа суглаанда хабаадаһан бүхы коммунистнууд, илангаяа залуу коммунистнууд, зүбшэн хэлэсэһэн асуудалда эдибхитэйгээр хабаадаха ябадалые дуйлаха шухала.

Залуу коммунистнуудые большевистскээр хүмүүжүүлхын түлөө бүхы партийно-эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха, илангаяа эхин партийна организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэй. Яхалдааб гэхэлэ, коммунистнууд эгээн түрүүлэн эхин партийна организаци дотор хүмүүжүүлэгдэнэ.

Мүнөө союзна ба автономно республиканудай Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ политическо-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие үшөө үргэн далайсатайгаар ябуулха шухала. Энээндэ эдибхитэйгээр хабаадалсажа гэшээ —залуу коммунистнуудай нэгэн шухала зорилго болоно.

Советскэ Союзай маршал К. Е. Ворошиловта „Венгерскэ сулөөгэй түлөө" венгерскэ орден барюулагдаба

Байгша оной декабриин 19-дэ Советскэ Союзай Маршал К. Е. Ворошилов болбол СССР-тэ байгаа Венгриин Онсо томилолгото Элшэн түлөөлэгшэ ба Бүрин эрхэтэ Министр г-н Секфья Дьюл гэгшэтэй уулзажа, тэрэнь Венгерскэ республикын Президентын нэрэһээ «Венгерскэ сулөөгэй түлөө» гэжэ Венгриин дээдэ ордениие Маршалда барюулһан байгаа. (ТАСС).

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудые эрхилхэ Центральна һунгуулиин комиссида

Энэ оной декабриин 19-дэ РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин Центральна комиссиин заседани болобо.

Һунгуулиин Центральна комисси болбол РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлтэй холбоотой асуудалнуудые зүбшөөн хэлэсэбэ.

Комисси болбол РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудай талаар һунгуулиин бюллетениин тухэл янзые (сагаан үнгэтэй гөөр) тогтообо. Депутадуудай кандидадуудые регистрацилха тухай һунгуулиин Окружной комиссиин протоколой түхэл янзые, һунгуулиин Участково ба Окружной комиссинуудай голосованиин протоколнуудай түхэл янзые, РСФСР-эй Верховно Соведтэ депутадай һунгалтадай тухай үнэмшэлгын түхэл янзые тодорхойлон тогтообо.

Комисси болбол тэрэшэлэн һунгуулиин Центральна комиссиин болон һунгуулиин Участково ба Окружной комиссинуудай тамганууда түхэлые тодорхойлон тогтообо.

Комисси һунгуулиин хайрсагай түхэлые тодорхойлон тогтообо. Хайрсагынь 85 сантиметр үндэр 50 х 40 үргэн аад, нэгэдэгэ хабхагтай, бюллетенинүүдые табихын тулада нүхэтэй модон хайрсаг байха юм. Хайрсаг ба тэрэнэй хабхагынь ласаар тамгалхын тулада түмэр сүйтэй байха. Үсөөхэн һунгагшадтай һунгуулиин участогуудта багашаг хэмжээнэй хайрсагые хэрэглэхые комисси гэрэшэбэ.

Комисси болбол һунгалтануудые саарһаар хангаха ба һунгуулиин документнүүдэй бланкнуудые бэлэдхэхэ тухай, тэрэшэлэн һунгуулиин комиссинуудые канцелярскэ хэрэгсэлнүүдээр ба һунгалтануудые ногоолходо эдэрстэй болохо бусад материалнуудаар хангаха тухай асуудалые хаража үзэбэ.

Һунгуулиин Центральна комиссиин һунгуулиин Окружной комиссинуудай, һунгуулиин Окружной комиссинуудые һунгуулиин бүхы Участково комиссинуудтай телеграфна, телефонно ба бусад хэлхээ холбоогоор хангаха шухала байһан тухай асуудал СССР-эй хэлхээ холбооной Министрын нэрэмжэ комиссяар табигдаба.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудые эрхилхэ Центральна һунгуулиин комиссиная СОНОСХОЛ

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудые эрхилхэ Центральна һунгуулиин комисси болбол иимэ адрестэй байна гэбэл: Москва, Пушкинская ул., Дом Союзов, 8-й подъезд, 2-й этаж.

Телефон: К-5-64-22.

Телеграммануудые эльгээхэ адресынь: Москва, Центризбирком

П. В. СТАЛИНТАЙ Г-Н РУЗВЕЛЬТ УУЛЗАБА

Декабриин 21-дэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталинтай г-н Эллиот Рузвельт һамгантайгаа ошожо уулзаһан байна.

НҮХЭР В. М. МОЛОТОВ МОСКВАДАА БУСАЖА ЕРЭЭ

Декабриин 21-дэ Москвадаа Нью-Йоркһоо Нэгэдэмэл нациянуудай организациин Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ байһан советскэ делегациие толгойлогшо СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр нүхэр В. М. Молотов бусажа ерээ.

Тэрэнтэй хамта СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрэй орлогшо нүхэр А. Я. Вышинский Москвадаа бусажа ерэһэн байна. (ТАСС).

АГИТАЦИОННО ХҮДЭЛМЭРИДЭ—ҮРГЭН ДАЛАЙСА

Нүхэр агитатор, һунгуулиин хуулитай һунгагша бүхэниие танилсуула!

★ ★ ★

Манай агитколлектив

«Бурмонголлес» трестын агитколлектив 20 агитаторнуудһаа бүридэнэ. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлтэй холбоо дуулан тэдэнэр агитационно-ойлгуулжамжын хүдэлмэриие бүри үргэнөөр, бүри хурсаар табиһан байна.

Декабриин 2-ой үдэр коммунистнуудай суглаан боложо, саашадаа ябуулха ниитэ-политическэ хүдэлмэри тухайгаа тодорхойлон хэлэсэбэ. Дaалгагдаһан участогта 7 хонгор соо 1—2 дахин хөөрэлдөө хэжэ байха түс суглаан агитаторнуудые уялгалаа. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай тухай дүримүүд, Октябрьска Социалистическэ революциин 29 жэлэй ойдо нүхэр А. А. Ждановай хэлэһэн элидхэл, СССР-эй Конституци ба бусад асуудалнуудаар тэдэнэр хөөрэлдөөнүүдые хэхэ байна. Гадна һарадаа хоер дахин агитаторнуудай семинар-зүблөө үнгэргэхэ гэжэ шиидхэбэри абтаба.

Агитаторнууд нүхэд Астраханцев, Мухина, Братеньков, Сильдушкин ба бусад һунгалтануудай тухай дүримүүдээр 2—3 хөөрэлдөө һунгагшадтай үнгэргөө.

«Агитатор өөрынгөө хүдэлмэриие һунгуулиин участогта яажа эмхидхэхэб» гэһэн асуудалаар декабриин 16-да агитаторнуудай семинар үнгэргэгдэбэ. Түс семинарые коммунист нүхэр Смирнов хүтэлбэрилһэн байна. Семинарта суглараһан 15 агитаторнууд хэдэн олон асуудалнуудые асуужа, ойлгосотой ба таарамжатай харюунуудые абаһан байха юм.

Гадна агитаторнуудай хэжэ байһан хүдэлмэриие харуулһан түсгаар ханын газетэ гаргагдаад байна.

М. Старкова, «Бурмонголлес» трестын парторганизациин секретарь

Агитаторнууд участогта ошожо юу хэнэб

Улан-Удэ станциин дэргэдэхи партийна эхин организациин агитаторнууд һунгуулиин 27-дохи участогтай һунгагшадай дунда агитационно-пропагандистскэ хүдэлмэри һайнаар ябуулжа байна. Түс парторганизациин агитаторнууд хадаа һунгалтануудай тухай Дүримүүдые һунгагшадта ойлгуулха зорилготойгоор участогто 3 дахин ошожо хөөрэлдөө һунгашуулгануудые хэһэн байна.

Агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Казанцев һонирхолтой ба удха һайнтай хөөрэлдөөнүүдые Волконско үйлсын № № 23, 24, 25 гэрнүүдтэ ажаһуудаг гэрэй эзэнэрнүүдтэ хэдэ ... нүхэр Казанцевай хөөрэлдөө хэхэдэнь олоорсо сугларжа, ойлгожо ядаһан асуудалнуудаа һуража, дэлгэрэнгы харюу абадаг болоо.

Партбюрогой секретарь нүхэр Грищенко гэгшэ һунгуулиин 27-дохи участогай гэрнүүдтэ бүхы агитаторнуудаа гаргажа, үнгэрэгшэ амаралтын үдэр һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна.

Энэ хөөрэлдөөнүүдтэ 500 гаран һунгагшад хабаадалсажа, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай тухай Дүримүүдтэй болон Сталинскэ Конституцитай танилсаһан байна. Агитаторнууд мүн уласхоорондын оршон байдал тухай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Я. Минаев.

Шагнажа бай, агитатор хөөрэхэнь!

Содном Хандажаповай сэдьхэл хүдэлгэмэ үгэнүүд

Цагаатай гэжэ нютагта (Задын аймаг) хэдэн олон агитаторнууд һунгагшад колхозникүүдэй дунда хүдэлмэрилнэ. Эсэгэ ороноёо түлөө дайлалдаһан нүхэд илангаяа дайлалдаад ерэһэн агитаторнууд ойлгосотой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Тэдэнэр болбол хилын санна ажаһуугаа тарнашадай ядуу түлөөр, архи сүлөөгүй байдалыень өөһэдыгөө колхозой байдалтай сасуулан жэш элжэ хөөрэд г бэйна.

—Мүнөө бидэ һуунабди. Табажэлэй үнгэрхэдэ бүри хүгжэн байжаххабди. Манай малажал болбол 2600 толгойгоор ургаха байна. 62350 пүүд тэрэа өөһэдынгөө поли дээрэһээ хуряан абадаг болохобди. Гэрнүүд сообщо Ильичын лампи гэрэл нөсохо. Мүн колхознойнхид тээрмэ ба бусад ажахылэдэбэринүүд электричествын хүсөөр ажаллаха. Хүсэтэ радио-үзэл, телефонно станци, шэнэ клуб, ниитын бани, гостиниц нарийлалтын гэр, хүүгэдэй ясли, пекарни, тоһоной завод, гарэж, кирпичиин завод, мастерской магазинууд бии болохохобди байна,— гэжэ Содном Хандажапов колхозникүүдтэ хөөрэнэ.

Нүхэр Хандажаповай эдэ үгэнүүд хүн бүхэндэ ойлгосотой, ямаршье һажаг түрэмэер байна. Мүнөөшье олонхинь бүриндэжэ байхадаа тэбэнэ. Мүнөө жэлдэ мал үсхэбэриихэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнхэй. Гадна, түсэбөөр харахатагдаһан өөор 1950 ондо ажэлхэ үдэр бүхэндөө 5380 грамм талха, 422 грамм мяха 565 грамм тоһо, 950 грамм огородой ургаса ба 1 түхэриг 40 мүнгэ абахабди гэжэ тэдэнэр лаб мэдэдэг.

Эдэ бүгэдэ Цагаатай нютагай колхозникүүдые бүри урмашуулнал. Тэдэнэр бүри хүхюу, бүри омогтой хүдэлмэрилжэ, бүхы хүсэ шадалаа гарган ажалдаа оролдоно.

А. Тарский.

„Улаан табангуут" колхоздо

Кяхтын аймагай Субэгтын сомоной «Улаан Табангуут» колхозой агитаторнууд РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай тухай Дүримүүдые ойлгуулхын тула 3-4 дахин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэбэ. Агитаторнууд нүхэд Д. Мункуева, Д. Гыгмытова, Ц. Цыренов, А. Гыгмытов гэгшэд һунгалтануудай урда тээхи агитационно хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулна.

1931 онһоо эхилжэ мал адуулагшаар хүдэлмэрилдэг нүхэр Норбо Бандажов, хониншэд Д. Мункуева, Балданова, Ж. Аюшеева гэгшэд һунгалтануудай үдэрэй хүндэлэлдэ, адуу малай үбэлжэлгые гарзагүйгөөр үнгэргэхын түлөө социалистическэ уялгануудые абаһан байха юм. Энэ уялгаа дүүргэхын түлөө эдэнэр нүхэд хаража байһан малнуудаа анхарал оролдолгоор хүреэлнэ.

Б. Дымбрылов. (Манай корреспондент).

Агитпункт дээрэ

Гүрэнэй заводой клуб ба һургуулинуудай дэргэдэ агитпунктнууд нээгдэбэ. Тэдэнэй байрань лозунг, плакат, диаграммаар шэмэгдэнхэй. Һунгагшад хүдэлмэрээ дүүргээд түс агитпунктнуудта ерэжэ, шэнэ газетэ ба журналнуудые уншадаг байна.

Парткабинедэй библиотекэ болбол фотомонтаж-туудые, һунгуулиин кампанида зориулагдаһан выставкэнүүдые эмхидхэжэ байна. Мүн уласхоорондын байдал тухай лекци һаяхан үнгэргэгдөө.

Ф. Чернов.

Үндэр наһатын үрэ хүүгэд

Заиграйн аймагай мехлесопунктда 106 наһа хүрэһэн Аксинья Филипповна Алексеева гэжэ хүгшэн һуужа байна. Энэ хүгшэн тон сарюун солбон ба ехэ хүнгэн. Хүгшэнэй үрэ бэенэрынь гэхэдэ, 5 хүбүүн, 1 басаган, 29 ашанар ба 24 гушанар болоно. Эгээн ехэ хүбүүниинь Михаил Андронович гэгшэ 80 наһа хүрөө, удаадахи Антон хүбүүниинь 75 наһатай басаган Анниинь 70-тай болоо. 9 аша гушанарынь Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнда хабаадалсажа, эдэнэрэй олонхинь дайлалдаһан габьяагай түлөө правительствын шагналнуудтай юм.

Аксинья Филипповна болбол бага хүбүүн болохо 58 наһатай Яков Андроновичындоо байдаг. Яков Алексеев болбол Хандагатайн мехлесопунктда хүдэлмэрилнэ. Энэ хадаа үргэлжын стахановец юм. Ажалайнь бүтээсэ 300 процент болоно. Энээнһээгээ түлөө Яков Андронович болбол БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамотаар ба «1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаа. Яков Андронович Алексеев болбол Сталинскэ Конституциин үдэртэ СССР-эй ой модоной ажаүйлэдбэриин Министерствын зүгһөө социалистическэ мүрысөөнэй стахановецэй гэһэн значогоор шагнагдаба.

К. Скворцов.

Партийна кадрнууд

Энэ оной декабриин 15-да ВКП(б)-гэй Обкомой дэргэдэхи партийна һургуули болбол түс һургуулиие дүүргэгшэдэй табилга хэжэ, 70 хүниие гаргаба. Энэнэй хадаа нэгэ жэлэй хугасаа соо һуралсаха зуураа нилээд ехэхэн бэлэдхэл олохо гараһан байна гэбэл: ВКП(б)-гэй историин хуряангы курс, партийна байгуулалта, СССР-эй истори, социалистическэ ажахын практическа хүтэлбэри тухай асуудал, СССР-эй Конституци болон нүхэр Сталинай зохеоһон Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайн тухай ном үзэжэ гараһан байнад.

Һургуулиие дүүргэгшэдэй олонхинь аймкомуудай партийна аппаратуудта гаража хүдэлмэрилхэ юм. Жэшээлхэдэ, пропаганда ба агитациин таһагые, партийна кабинедые даагшад ба аймагай газетэнүүдэй байгуулагшад ба партийна инструкторнууд боложо хүдэлмэрилхэ юм.

Коммунистнуудай һуралсал эмхидхэгдэнхэй

Бурят-монгол хэлэнэй шэнэ алфавит ба мүн «ВКП(б)-гэй историин хуряангы курсые» шудалха хэрэгтэ Хэжэнгын аймагай коммунистнууд ехэхэн анхарала табина.

Чесаныи сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи парторганизаци коммунистнуудай һуралсаха түсгаар һургуули эмхидхэбэй. Тэндэ 24 хүн һуралсана. Коммунистнууд С. Васильева, С. Хусаева, А. Гаврилова, Э. Доржиев гэгшэд түс һуралсалда илангаяа ханамжатайгаар хандана.

Р. Баяндуев.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

„Знамя коммуны" гэжэ колхозой агитпункт

САРАТОВ, декабриин 18. (ТАСС). «Знамя коммуны» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхозно клуб соо Аткарска районой эрхим агитпунктнуудай нэгэниинь түхеэрэгдэн шэмэглэгдэһэн байна. Эндэ һунгуулиин литературын выставкэнүүд эмхидхэгдээ. Сталинска Конституциин агууехэ принципүүд тухай СССР-эй гражданнуудай эрхэ ба уялгануүд тухай газетэһээ абтаһан очеркнууд ба статьянууд суглуулагдаба.

«Знамя коммуны» гэжэ колхозой байһан Барановка тосхоной урдын ба мүнөөнэй байдал тухай материалнууд илангаяа һонирхолтой. Революциин урда тээхи Россида Волга шадар хараахы ба үгытэй ядуу байһан деревни тухай ба һургуулитай, телефонтой, радиотой, түбхинэһэн болбосон ажаһуудалтай советскэ тосхон тухай эдэ материалнууд соо хэлэгдэнэ. Барановкада ажаһуугшадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда хабаадалсаһанай тухай, тэндэхи дүрбэн комбайнернууд ба трактористнууд өөһэдынгөө зөөреэр дүрбэн дайшалхы самоледуудые худалдан абажа фронтдо бэлэглэһэнэйнь тухай документ соо хэлэгдэнэ.

Агитпункт соо справка үгэхэ стол эмхидхэгдэнхэй. «Сталинска Конституциин 10 жэлэй ой», советскэ гүрэнэй тухай нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэнүүд гэхэ мэтын темэнүүд дээр хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө. Кружогууд байгуулагдажа тэдээндэ залуу һунгагшад «РСФСР-эй Верховно Советдэ һунгаха һунгалтануудай тухай Дүримтэй» танилсана.

Агитпункт залуу һурагшадай вечер эмхидхэхэ. Тэндэ үбгэжөөл колхозник Ф. Г. Тимофеев гүрэнэй дүмэдэ һунгалтануудай ямараар болодог байһанай тухай хөөрэжэ үгэхэ. Түрүү комбайнернуудай Бүхэсоюзна зүблөөндэ хабаадалсаһан орденто нүхэр Фурманов гэгшэ 1935 ондо Кремль соо нүхэр Сталинтай уулзаһанайнгаа тухай һанамжануудаа хөөрэхэ байна.

Научно-гэгээрэлэй пропаганда Ленинградта

ЛЕНИНГРАД, декабриин 18 (ТАСС). Ажалшадай депутадуудай Ленинградска городской советэй исполком научно-гэгээрэлэй пропагандын байдал тухай асуудалые зүбшэн хэлсэбэ.

Городой райсоведүүдэй исполкомуудай дэргэдэ мянга гаран лекторнүүдтэй лекторскэ бүлэгүүд байгуулагдаһан байна. Тэдэ лекторнүүдэй дунда эрдэмтэд, дээдэ һургуулинуудай һургагшанар, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, эмшэд, багшанар байха юм. Энэ жэлэй апрельһээ эхилээд 3000 гаран лекцинүүд уншагдажа, тэндэ 220 мянга гаран хүнүүд байгаалиин тухай научна лекцинүүд, техническэ асуудалнуудаар научна лекцинууд, литература, педагогико, экономическа географи тушаа асуудалнуудаар шэнэ табанжэлэй түсэб тухай лекцинүүд ехэ амжалтатайгаар үнгэргэгдэнэ. Энээнһээ гадна 4 мянга гаран лекцинүүдые городской лекционно бюро мүнөө жэл уншаба. Тэдэ лекцинүүдые 700 мянга гаран хүнүүд шагнаһан байна.

Городской лекционно бюрогой дэргэдэ интеллигенцидэ зорюулагдажа 500 хүнүүдэй хабаадаха литература ба искусствын университет, Свердловско райондо 330 хүнүүдэй хабаадаха филиалтайгаар байгуулагдаба.

„Советскэ театр ба мүнөө үеын байдал" гэжэ сборник

Бүхэроссийска театральна общество советскэ театр ба мүнөө үеын байдал тухай темэнүүдээр материалнуудай ехэшэг сборнигые бэлэдхэбэ. «Звезда» ба «Ленинград» гэжэ журналнууд тухай, драматическа театрнуудай репертуар тухай, «Большая жизнь» гэжэ фильм тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол, «Звезда» ба «Ленинград» журналнууд тухай нүхэр А. А. Ждановай элидхэл сборник соо толилогдобо. М. Иовчук, А. Фадеев, М. Кравченко, А. Еголин, П. Лебедев, К. Симонов гэгшэдэй статьянууд болон театрын мастернуудай, композиторнуудай, драматургнуудай бэшэгүүд толилогдобо. Энэ сборнигой хэмжээнь—16 хэблэгдэмэл хуудаһан. (ТАСС).

Барилгын шэнэ материалнуудые үйлэдбэрилэн гаргалга үргэд жэ байна

Хүндэ индустриин предприятинуудые бариха министерствын заводууд барилгын шэнэ материалнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха ябадалые үргэдхэжэ байна. Донбассда, Запорожьедо, Краматорскда ба бусад газарнуудта барилганууд дээрэ мүнөө жэл минеральна вата гэжэ барилгын материал амжалтатайгаар хэрэглэгдэбэ. Тэрээгээр хэглэһэн хэрэгсэлнүүд кирпиисэдэ орходоо нилээд хүнгэн.

Минеральна вата гэжэ материал халадаггүй ба шатадаггүй. Тэрэниие бүтээхэ түүхэй эд бараг дашагүй ехэ байдаг. (ТАСС).

„Б. М. Үнэн" газетэ уншагшад ба хүдөө бэшэгшэдэй зүблөөн болобо

Һаяхан Кяхтын аймагай Субэгтын сомоной «Улаан Табангууд колхозой уншалгын байшан дото «Бурят-Монголой Үнэн» газет уншагшадай ба хүдөө бэшэгшэдэй зүблөөн болобо. Тус зүблөөндэ ород алфавит дээрэ зохеогдоһон бурят монгол үзэг бэшэгтэ үргэн ниитэ арад зониие һургаха тушаа ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гаргаһан тогтоолые зүбшэн хэлсэһэн байгаа.

Энэ тогтоол тушаа «Б. М. Үнэн» газетын Кяхтадахи корреспондент нүхэр Б. Дымбрылов үгэ хэлэбэ. Тэрэнэй һүүлээр зүблөөндэ хабаадалсагшад үгэ хэлэбэд.

—Би мүнөө 40 наһа хүрөөб, тиибэшье ород алфавит дээрэ зохеогдоһон бурят-монголой үзэг бэшэгтэ һураха хүсэлтэйб,—гэжэ жиирын колхозник нүхэр Мункуев мэдүүлбэ.

Мүн тэрэшэлэн колхозниигууд Гыгмытов, Цыремпилов, Буянтуев ба бусад энэ зүблөөн дээрэ үзэг бэшэгые шудалха тушаа үгэ хэлэжэ, энэ гүрэн түрын хэрэгые амжалтатайгаар бэелүүлхын зайлашагүйе тэмдэглэбэд.

КУЛЬТАРМЕЕЦҮҮДЭЙ СЕМИНАР

Торийн аймагай Бургалтайн дунда һургуулиин дэргэдэ ород алфавит дээрэ зохеогдоһон үзэг бэшэгтэ бурят зониие һургаха культармеецүүдэй семинар байгша оной декабриин 1-һээ эхилээд хүдэлмэрилжэ байна. Аймагай бүхы бурят колхозуудһаа бүгэдэ 25 хүн суглараба, тэдэнэрэй олонхиинь комсомолецууд.

Тэдэнэр һаяар семинараа дүүргээд өөһэд өөһэдынгөө колхоздо гаража ехэ наһатанай һургуулинуудта үзэг бэшэг зааха болоно.

Тус семинарые дурсагдаһан һургуулиин түрэлхи хэлэнэй багша нүхэр Раднаева ударидажа байна.

А. Борисов.

Колхозниигуудай үүсхэлээр

Ярууны аймагай Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозниигууд хамтынгаа суглаан дээрэ колхоздоо шэнэ теплоэлектростанци бариха гэжэ шиидхэбэри гаргаһан байна. Теэд, тус колхоз энээнэй барилгада хэрэглэгдэхэ бахана, нүхэ ба бусадые бэлэдхэжэ захалаа.

Мэнэ һаяхан колхозой түрүүлэгшэ Гомбоев электростанциингаа монтажна хүдэлмэриие бүтээлгэхэ тухай главсельэлектрын конторогой договор хэһэн байгаа. Договорой ёһоор теплоэлектростанциинь монтажна хүдэлмэреэ 51 үдэрэй туршада дүүргэхэ юм. Станциин барилга декабриин 25 багаар эхилхэнь.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫЕ САДХАЛАН БА ДУЛААНААР ҮНГЭРГЭХЫН ТҮЛӨӨ!

Үбһэ тэжээлэй дутажа байхада гансашье килограмм үбһэн гамтай

Үбһэ тэжээлые үрижэ байна

Үбэлэй түрүүшын һарануудһаа эхилээд, Торийн аймагай колхозууд үбһэ тэжээлые хайша хэрэгээр гаргашалжа байна. Аймагай малажалай таһагые даагша нүхэр Очиров, ахалагша зоотехник нүхэр Артамонов гэгшэд иимэ байдалые мэдэжэ байһан болобошье, тэжээлые гамтайгаар, зүбөөр хэрэглэхэ талаар энэ гэхэ хэмжээ абанагүй. Олонхи колхозууд үбһэ тэжээл гаргашалха түсэб зохеоһон болобошье, тэрэнэй фермые даагшад ба малшадай харюусалгада тушаажа үгөөгүй байха юм. Жэшээлхэдэ, Свердловой нэрэмжэтэ колхоз 15 хоног соо 2000 центнер һолоомо үрилтэ хэһэн ба 128 гектар сабшалан дээрэһээ хурааһан үбһөө мүнөө хүртэр һүрилөөгүй байна.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 150 центнер үбһөө һүрилэнгүй, хээрын талада орхиһон дээрэһээнь, тэрэнииень Калининай нэрэмжэтэ колхозой членүүд үмсынгөө малда эдюулжэ байдаг. «Путь Ленина» гэжэ колхоз аяар 100 гаран центнер үбһэ сомоогүй ба 15 гектар газарай һолоомые мүнөө хүртэр суглуулжа абаагүй байха юм. Мүн иимэ баримтанууд Каландарашвилиин нэрэмжэтэ ба «Красный Восток» гэжэ колхозуудаар үзэгдэнэ.

Аймагай 10 колхозуудаар ноябрь соо 510 толгой адуу мал туража, шадалаа ехээр гээһэн байха юм. Ушарынь хадаа тэдэ малые һайн бэлшээреэр адуулаагүй, үбһэ тэжээлые буруугаар хэрэглэһэн дээрэһээ болоно. Малые кормушка сооһоо эдеэлүүлхэ гурим сахигданагүй.

Гадна, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз тугалнуудтаа шанар муутай, үжэһэн үбһэ эдюулжэ, гурбан тугал үхүүлһэн байха юм.

Торийн аймагай колхозууд малай үбэлжэлгэдэ хангалтагүйгөөр бэлэдхээ. Адуу малайнь байранууд мүнөө хүртэр заһабарилагдаагүй байха юм. Тиихэлээр малынь шадалаа гээжэ, үхэхэ гарзалха аюулда орожо байна. Малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд мүнөө хүртэр хүсөөдүй байһаар. Свердловой нэрэмжэтэ колхозой фермэнүүдтэ—10 хүн, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой фермэнүүдтэ—19 хүн дутуу байна.

Аймагай малажалай таһагай хүдэлмэриинэд гансал мэдээ суглуулһаараа хизаарлаад, колхозуудта тодорхой хүтэлбэри үгэнэгүй. Мүн ВКП(б)-гэй Торийн айком ба аймгүйсэдком болбол малажалай таһагай хүдэлмэрилэгшэдэй дутуу дундануудые һайса мэдэжэ байһан аад, тэдэнэрэй хүдэлмэриие һайжаруулха талаар шанга эрилтэ хэдэггүй, мүн болото хүтэлбэреэр хангадаггүй байха юм.

Үбһэ тэжээлые үриһэн хүнүүдтэ мүнөө хүртэр энэ гэхэ хэмжээн абтанагүй.

А. Крючков.

Тэжээлые бүридхэлгүйгөөр гаргашална

КУДАРА-СОМОН. (Телефоноор абтаба). Аймагай түрүү колхозууд үбэлэй түрүүшын һараһаа эхилээд, үбһэ тэжээлээ байгуулагдаһан нормын ёһоор гаргашална. Тиимэ колхозууд ноябрь ба декабриин түрүүшын хахад соо хэдэ-хэдэн центнер тэжээл арбилаа.

Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Энэ колхозой бүхы фермэнүүд бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, малаа һайнаар адуулна. Тэрэнэй ашаар, һүүлэй үедэ 132 центнер үбһэ арбилһан байна. Колхоз хоорондын мүрысөөндэ малажалай талаар илаһан Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо аймгүйсэдком ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагданхай.

Тэрэшэлэн «Красный пахарь», Шараголой сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд үбэлэй түрүүшын һаранууд соо үбһэ тэжээлээ нилээдгүй арбилһан байха юм. Тэжээлые арбилха арга яагаад олооб гэхэдэ, эдэ колхозуудай малшад түбхын түрүүндэ, бэлшээриие зүбөөр хэрэглэдэг, үбһэ һолоомоео имагтал нормын ёһоор гаргашалдаг байна.

Тиихэдэнь, тэжээлдэ ямаршье тоо бүридхэл хээгүй колхозууд үбһэ, һолоомоео үлүүсэ гаргашалжа байха юм. «Путь Октября» колхоз үбэлэй һаранудай гараһанһаа хойшо аяар 187 центнер үбһэ, 88 центнер һолоомо үлүүсэ гаргашалһан байна. Ушарынь хадаа энэ колхоз тэжээлые ямаршье бүридхэлгүйгөөр, хайша хэрэгээр гаргашална. Үбһэ, һолоомоо газараар тараажа үгэдэг дээрэһээнь, малынь тэжээлээ ультиадажа гэшхээд, шабааһанаараа холижо, ехэ үрилтэ хэдэг байха юм. Энэ колхозой нэгэшье фермэ малдаа үбһэ тэжээл хэжэ эдюулхэ хобтонуудые түхеэрээгүй байна.

Мүн Кударын сомоной Чкаловай нэрэмжэтэ колхоз аяар 120 центнер үбһэ, 45 центнер һолоомо үлүү гаргашалһан байха юм.

Үбһэ абаха түсэбөө дүүргээгүй байһан мүртөө бии байгаа тэжээлээ үлүүсэ гаргашалжа байха гээшэ гэмтэ хэрэг мүн.

Д. Цыремпилов.

Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз (Усть-Кяхтын сельсовет) шэнэ түлнүүдые абажа эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хониной-товарна фермын эрхим хүдэлмэрилэгшэ Т. М. Алексеева гэгшэ шэнэ хурьгадаа баряад байна.

И. Красавцевай фото.

Түрүү малшадай дүршэл

Нэгэ фэрмын хүдэлмэри тухай

Сталинска шэнэ табанжэлэй түсэб соо хони ямаадай тоо толгойе 1950 оной эсэстэ 52 процент дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго манай республикын урда табигданхай. Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ бүхы арга нүхэсэлнүүд манда бии гээшэ. Нэгэдэхеэр, манай айда сабшалан, хадалан ба бэлшээри элбэг, хоёрдохёор, малажалые хүгжөөлхэ талаар баялиг дүршэлтэй болоһон хүнүүдшье олон.

Тэдэ түрүү малшадай нэгэн болохо Иволгын аймагай Гильбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хониной-товарна фермые даагша нүхэр О. Ш. Дашиев ба гэргэнтэй хамта хүдэлмэрилжэ хонишодой дүршэлые эндэ харуулая. О. Ш. Дашиев тус фермэдэ-эрэ хүдэлмэрилжэ эхилһээр 1 жэл болоо. Тэрэ үе соо хониин һүрэгые олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ колхоздоо нилээдгүй туһа хүргэһэн байна.

1946 он соо энэ фермын хонид 185 толгойгоор олошороһон гү, али 30,6 процентээр нэмэһэн байха юм. Тус фермын хонишодой хурьгаланууд 1946 ондо түсэбһөө илүүр 158 хурьга тэнжээжэ, ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 78 хурьга мүн ехэ хонидые һайнаар харууһалжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлһэнэй түлөө 46 хони абаһан байха юм. Ноохо хайшалха түсэбөө 530 килограммаар үлүү дүүргээ. Малажал дээрэ арбаад жэлдэ хүдэлмэрилжэ, нилээдгүй дүршэлгэтэй болоһон хонишод энэ фермэдэ маһала олон. Жэшээлхэдэ, хонишод Бадма Батуева 225 эхэ хониһоо—235, Либа Очирова 250 эхэ хониһоо—238, Сэнжима Бадмацыренова 270 эхэ хониһоо—284, Лайжат-Хорло Пурбуева 100 эхэ хониһоо—208 хурьга абажа хүлеэжэ, бултыень бүрин бүтэнөөр тэнжээһэнэй түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон тус бүридөө 16—20 хурьга ба 53 килограмм нооһо абаһан байха юм.

Фермэ ба мүн хонишодой иимэ амжалтануудые туйлаһан дүршэл тухай ОТФ-е даагша нүхэр Дашиев иигэжэ хөөрэнэ:

—Хонидые хэһэ саг соонь ороондо оруулхын түлөө эгээл түрүүн шухала анхарал табигдадаг байна. Манай фермэ ороной кампаниие декабриин 1-һээ эхилээд, январь 1 хүртэр үнгэргэдэг байхым. Тиимэдэ хонид хэбэр, малай һанаа соо гэхэ гү, али хүсэд дулаан болоһон хойно түрэлэг байна.

Ороондо ороһон эхэ хонидой хабарай сагта шадал һайнтай байхын тулада үбэллөө шэмэтэй тэжээл үгэжэ, һайнаар харууһалха шухала. Шадал һайнтай хонин төрэжэһэн ба алүүр хурьгадые түрэдэг, мүн һүн ехэтэй байдаг дээрэһээ түлнүүдээ угаа түргэн тэнжээдэг байха юм.

Манай хонишод түрүүшын табан хоног соо хурьгадаа эхэнүүдэйнь хамта байлгажа харууһалдаг байна. Хабарай дулаан үдэрнүүдтэ хонидоо 20—25 толгойн тоотойгоор таһалжа, хурьгадтайнь хамта дүтэ шэдэрэй зүлгэ ногоон дээрэ адуулдаг юм. Хүйтэн ба бороотой үдэрнүүдтэ хурьгадаа гадаа гаргангүй, үлэр соо эхэ бэлэ 3 дахин эхыдэнь табижа хүхүүлдэг байна. Июнь һараһаа эхилжэ бүхы хурьгадаа эхэтээ хамта бүхэли үдэртөө бэлшээридэ ябадаг.

Ороондо орохо эхэ хонид ба хурьганудай таБир тарган байхынь тулада бэлшээриин эрхим ногоотой участогуудые шалабаритайгаар хэрэглэхэ гээшэ тон шухала. Үбһэ, тариалангай хуряалгын дүүрэһэн хойно хонидые һолоомын ануур дээрэ ба зүлгэ ногоондо адуулхада ехэ түргэн шадал ородог байха юм.

Үбэлэй үедэ хуса, эрье, мүн нютагай үүлтэрэй шадал һайнтай эхэ хони 100 бэлшээжэ ондо орүүлдэг байнабди. Тиихэдээ, үглөөгүүр бэлшээридэ гаргахаһаа урда, мүн үдэшэ бэлшээриһээ ороод байхадаа хониднай үбһэ эдидэг байха юм.

Нарин нооһотой үүлтэртэ, мүн шадал багатай эхэ хонид бэлжэжэ хонидые үбэлэй үедэ үбһэ тэжээлээр хүсэд хангажа, дулаан байрада байлгадаг байнабди. Хонидай үбһэ тэжээлые гансал хоботонууд сооһоо эдидэг байха юм. Энэ хадаа үбһэ тэжээлые 15—20 процентээр арбилха арга олгодог байна.

Нарин нооһотой үүлтэртэ хонидые үсэлбэрилхэ хэрэгтэ шухала анхарал табигданхай. Манай фермэ „рамбулье" үүлтэрэй хонидые нютагай үүлтэртэй холиин, метизациин хэмжээнүүдые бэелүүлжэ эхилээр хэлэн жэл болоо. Теэд, һайнаар харууһалха шадалгүй тэрэһээ тиимэ һайн үрэ үгөөгүй байха юм.

Мүнөө жэлдэ меринос ба метисүүдые гурбан отара болгон таһалжа, шэмэтэй тэжээл, дулаан байрануудаар хангаһан ба тэдэнэй харууһые һайн дүршэлгэй хонишодто даалгажа үгэнэ байнабди. Энэ хонид дундажаа нэгэндээ 3—3,5 килограмм, зарыманиинь 4—5 килограмм нарин нооһо үгэдэг дээрэһээ колхоздо ехэ ашаг олзо оруулдаг байха юм.

Фермынгээ бүхы хонидые 12 отара болгожо таһалаад, 37 хонишод харууһалжа байна. Хонидые үсөөн тоотойгоор таһалжа бүлэглэхэ гээшэ, тэдэниие эдеэлүүлхэ, уһалха ба харууһалха талаар онсо һайн байдаг юм.

Манай фермэ энэ жэлдэ 3.500 центнер үбһэ, 400 центнер хадлан, 60 центнер витаминтай тэжээл бэлэдхээ. Энэ хадаа мүнөө жэлэй үбэлжэлгэдэ байдам хүрэхэ юм. Тиигэбэшье, үбһэ тэжээлээ арбилан, колхозой правлениин тогтооһон түсэбэй ёһоор гаргашалдаг байнабди.

Фермын хонишод 1946—47 оной үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхэ ба 100 толгой эхэ хони бүриһөө 110 хурьга абажа, нэгэшье толгой үхүүлэнгүй тэнжээхэ уялга абаад, аймагай бүхы колхозуудай хониной-товарна фермэнүүдтэ социалистическэ мүрысөөндэ уриһан байна. Энэ уялгаяа үнэн хэрэг дээрэ бэелүүлхэбди,—гэжэ нүхэр Дашиев үгэеэ дүүргэнэ.

А. Жетгый,

БМАССР-эй малажалай Министерствын үйлэдбэриин зоотехническэ Управлениин начальник.

ХҮДӨӨГЭЙ УРАНҺАЙХАНАЙ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТИИН ХАРАЛГАДА БЭЛЭДХЭЕ

Республикын аймагуудта самодеятельностиин кружогууд тон олон. Тэдэнэй зарыманиинь хэдэн жэлэй урда тээ тогтоогдоһон хадаа нилээд бэхижэжэ, яһала ехэнүүд ба бата бэхи уранһайханай коллективүүд боложо шадаһан байха юм. Самодеятельнэ искусствын аймагай ба республиканска харалгануудта кружогойхидой тооһоо олохон хүн хабаадажа самодеятельностиин урда табигдажа байһан зорилгонуудые һайн мэдэхэ болоһон байна. Мүн малажал дээрэ ба хүдөө ажахын сезонно хүдэлмэридэ ябаһан колхозниигуудые культуранаар хангаха ябадалдаа уранһайханай коллективүүдэй олонхи хубинь бэхижэжэ гараһан байха юм. Эдэ бүгэдэ хадаа хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиие улам саашань хүгжөөхэ ба кружок бүхэнэй хүдэлмэриин идейно-уранһайханай хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ таарамжатай зохид услови олгоно гээшэ.

Тиихэтэй хамта энэ хэрэгт горьтойхонууд алдуу дутуунуу үзэгдэнэ. Энээнэй эгээ томонуудынь гэхэдэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй уран һайханай самодеятельностиие гансахан лэ кружогуудые олоор байгуулха ябадалаар дүүргэдэг, энэ шухала хэрэгые ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилдэг ябадал болоно. Эдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд болбол самодеятельностиин кружогуудай ямар ажал ябуулдаг, репертуартаа ямар пьесэ, дуу, уран шүлэгүүдтэйб гэжэ огто һонирхоногүй. Кружогуудай репертуарые байгуулха хэрэгтэ ёһо тэды, хойрогоор хандадаг дээрэһээ тэдэнь худал хуурмаг ба идейнэ бэшэ зохеолнуудаар бузарлагдадаг ушарнууд үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй аймагай клубай сценэ дээрэ хэдэн удаан саг соо, советскэ хүнүүдые ба фронтдо ябагшадай гэр бүлэнэрые харшан дайраһан «Тайга», «Кирпичики» гэжэ дуунуудые дууладаг байһан юм. Кяхтын социалистическэ культурын байшангай сценэ дээрэ «Хүүшан лачада» гэжэ идейнэ бэшэ пьесэ ба «һайн сэдьхэлтэй Дарьюшка» гэжэ худал хуурмаг удхатай инсценировко табигдажа байһан юм. Иимэ баримтануудай ганса нэгэн ушар бэшэ байһаниинь гэмшэлтэй.

Литература ба искусствын асуудалаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаһан түүхэтэ шиидхэбэри хадаа бэлдэниие репертуарые шэлэн абаха ябадалда тусгаар анхаралаа хандуулхые һургана. «Манай хүнүүд болбол эрдэм болбосоролтой, үндэр дээдэ идейнэ, үндэр дээдэ культуратай, моральна эрилтэтэй ба амта таниха хүнүүд байха ёһотой» гэжэ нүхэр Жданов «Звезда» ба «Ленинград» журналнууд тухай хэлэһэн элидхэл соогоо зааһан байна. Уранһайханай самодеятельность болбол энэ хэрэгэй түлөө алба дүүргэхэ ба иимэ зорилготойгоор энэ декабрь—январь һаранудта хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин харалга үнгэргэгдэхэ байна.

Аймагуудай культурно-гэгээрэлэй таһагууд болбол бүхы колхозууд, МТС-үүд, малажалай бүхы фермэнүүд дээрэ самодеятельностиин харалгада мүнөөнһөө эхилжэ ехэхэн бэлэдхэл ябуулха уялгатай. Манай зорилго хадаа тус харалгада колхозниигууд ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдые шадаал һаа олоор хабаадуулха ба идейнэ үндэр хэмжээнэй репертуар шэлэн оложо, һайнаар бэлэдхэхэ ябадал болоно. Драматическа, дуунай, хүгжэмэй, танцевальна коллективүүд ба тус тус наадагшадай репертуарай олон янзын һонирхолтой байхань тон шухала болоно. Энэ хэрэгтэ хүдөөгэй багшанар, медицинскэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэриие хүтэлбэрилгэдэ шадамар бэрхэ хүнүүдые, артистнууд, композиторнууд ба хүгжэмшэдые хабаадуулха шухала болоно.

Үнгэрһэн харалгануудай дүн болбол клубуудай хүдэлмэридэ тон ехэхэнүүд дутуу дундануудые элирүүлбэ. Энэнь хадаа национальна номернуудые тон үсөөнөөр бэлэдхэһэн, репертуарай шанарай доодо хэмжээндэ байһан ябадал болоно. Энэ алдуунуудаа усадхажа, үнгэргэгдэхэө байгаа харалгые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтаха шухала болоно.

Уранһайханай самодеятельностиин олонииттын дунда үргэнөөр дэлгэрһэн ябадалда советскэ арадуудай үндэр дээдэ моральна хүсэн, согтой жаргалтай ажабайдал ба тэрэнэй үндэр дээдэ эдибхи үүсхэл эли тодоор толотон харагдана. Үнгэргэгдэхөө байгаа харалганууд болбол арадай шэнэ талантнуудые бүри олоор элирүүлхэнь лабтай.

Н. Шмаков.

...омсомолец бүхэн агитатор байха ёһотой

...тэ-политическэ ба агитацион... ...гууламжын хүдэлмэринүүдые ...эр ябуулжа, залуу үеынхидые ...ческээр хүмүүжүүлхэ тушаа ...молецууд болбол харюусалга... ...хүндэтэй үүргэ бэелүүлхэ ... байна. Манай аймагай олон... ...комсомольско организацинуудай ...д болбол энэ хүндэтэ үүргэеэ ...эшээр дүүргэжэ байха юм. ...нютагуудтахи залуушуулай ... политическо-гэгээрэлэй ба ...ико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри... ...е хэхэ ябадал айхабтар ха... ...лгатай хэрэг мүн.

...хозно клубууд, сомоной «Со... ...эй дэргэдэхи уншалгын бай...уд, мүн улаан булангууд ха... ...ниитэ-политическэ ба агитаци... ...ойлгууламжын хүдэлмэринүү... ...эхэ центр болоно. Эдэ куль... ...гэгээрэлэй учрежденинүүдэй ...мэринүүдые һайжаруулха ту... ...шай комсомолецууд һүүлэй ...ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри ... байна.

...шээлхэдэ, Комсомольско со... ... Ворошиловай нэрэмжэтэ ...зой клубые гое һайха... ...заһабарилха, үбэлдэ дүү... ...бэлэдхэхэ тушаа тэндэхи ...омолецууд, комсорг нүхэр ...вагэй хүтэлбэри доро ехэ... ...үдэлмэри хэбэ. Мүнөө тус ...соо ниитэ-агитационно хүдэл... ...үргэн далайсатайгаар ябуу... ...на. Тус сомоной һургуулиин ...анар нүхэд П. П. Туголукова, ... Табуло ба П. С. Туговикова ...эд колхознигуудай дунда по... ...ескэ ба түүхын темэтэй ...элнүүдые недель бүхэндэ нэгэ ...үнгэргэнэ.

...н комсорг нүхэр Греховагэй ...бэри доро хүдэлмэрилдэг дра... ...еска кружок һүүлэй үедэ «Зе... ...ветка», «Счастье» гэжэ бого... ... зүжэг наадануудые табижа ...хан залуушуулые бэшэ, харин ...үбгэд ба хүгшэдые ехээр һо...улһан байгаа. Тэрэшэлэн тус ...соо агитаторнууд газетэ ба ...алнуудта толилогдоһон һонир...эй бэшэгүүдые тэндэ суглараг...а ойлгуулжа үгэдэг болоо. ...омолецуудай хүсөөр заһабари...жа, культурна болбосон боло... ...энэ клубта эрэгтэй эмэгтэй ...ознигууд олоороо сугларна. ...шэр хадаа Советскэ Союзай ...да ба дотоодын оршон бай...е ехээр һонирхожо, олон зүй... ...асуудалнуудые һураад, дэлгэ...ы харюу абадаг болоо.

...СР-эй Верховно Советдэ һун...ануудые хэхэ үедэ манай ком...лецууд һунгалтануудые хэхэ ...й Дүрим ба Сталинска Консти...не ажалшан арадта эдибхитэй... ...ойлгуулжа, партиина организа... ...нилээдгүй ехэ туһаламжа ...һэн байгаа. Комсомолецууд ...д Е. Савенко, А. Туголукова, ...Табуло болон бусад һургуулиин ...тогуудаар ябажа, тэндэхи һун...адые һунгуулиин законтой та...уулдаг байгаа һэн. Тиин, энэ ...дээ мүнөө болохоео байһан һунгалтануудай үедэ дүүрэн хэрэглэхэ байха.

Тэрээнһээ гадна, комсомолецууд-агитаторнууд болбол полевой хүдэлмэриин үедэ полевой стануудта ошожо, газетэ уншахаһаа гадна, «дайшалхы хуудаһануудые» гаргадаг байгаа. Энэ хүдэлмэридэ илангаяа Яруунын мяханай совхозой комсомолецууд, комсорг нүхэр Цыреторова гэгшэ түрүүтэйгээр эдибхитэйгээр хабаадалсаа һэн. Тус совхозой комсомолецууд-агитаторнуудай үүсхэлээр ород ба буряг хэлэн дээрэ зүжэг наадан табигдана. Мүн дуунай ба хүгжэмэй кружогууд эмхидхэгдэнхэй.

Аймагай центртэхи комсомолецууд агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие хүдэлмэришэн ба албахаагшадай дунда мүн лэ эдибхитэйгээр ябуулна. Энэ хүдэлмэридэ комсомолецууд нүхэд Шемякина, Сараева, Гершман, Миронов, Шлыкова болон бусад илангаяа эдибхитэйгээр хабаадалсана. Эдэ комсомолецуудай үүсхэлээр ураһайханай драматическа кружок эмхидхэгдэжэ хэдэн дахин зүжэг наадан табигдаһан байха юм.

ВЛКСМ-эй членүүдэй эдибхитэй хабаадалгатайгаар Сталинай нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэл шэнэ клуб барижа дүүргэбэ. Эндэ комсомолецууд, союзнабэшэ залуушуул болон эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд культурнаар амаржа, газетэ болон журналнуудые уншаха аргатай болоо. Тус колхозой комсомольско эхин организациин членүүд СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхооходо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб соо хараалагдаһан агууехэ программануудтай колхознигуудые танилсуулха зуураа, тэрэниие дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ тушаа колхознигуудые уряалдаг байна. Эндэхи комсомолецуудай үүсхэлээр социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Союзна ба автономно республиканудай Верховно Советүүдтэ һунгалтануудые хэхэ кампани эхилбэ. Тиимэһээ, бүхы комсомольско организацинуудай эгээн шухала зорилго хадаа энэ политическэ удхашанартай кампаниие һайн бэлэдхэлтэйгээр ба һунгагшадай эдибхитэй хабаадалгатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэнь партиина эхин организацинуудта бодото туһаламжа үзүүлэгдэхэ байна.

РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдэй һунгалтануудые хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлхэ тушаа комсомолец бүхэн гол анхаралаа табиха үүргэтэй. Тэрээнтэй хамта, социалистическэ мүрысөөндэ өөһэдөө оролсожо, абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэхэ еһотойбди.

Ж. САЗОНОВА — ВЛКСМ-эй Яруунын айкомой секретарь.

Дүрбэдэхи табанжэлэй түрүүшын жэлэй дүнгүүдһээ

Амжалтануудаа бэхижүүлжэ, ажалайнгаа эршые улам арбидхая!

★ Түрүү мастерскойнууд ★ түсэбөө дүүргэнэ

Улан-Удын горпромкомбинадай мастерскойнууд 1089 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргажа, энэ оной 11 һарынгаа үйлэдбэриин түсэбые 112 процент дүүргэбэ. Мүнөө түсэбһөө гадуур 129 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргаад байна.

Хэлхеэ-холбооной управлениин дэргэдэхи сабхиин мастерской ноябриин 1-дэ жэлэйнгээ программые 120 процент гүйсэдхэжэ, комбинадайнгаа дамжуулгын Улаан тугые абаа.

Мяханай комбинадай дэргэдэхи сабхиин мастерской мүн лэ ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлаа. Мастерскойн эрхимүүд Нефетьев, Дегут, Турчанино гэгшэд Верховно Советүүдтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрые ажалай габьяагаар угтаха хүсэлэнтэйгээр жэлэйнгээ даалгабариие декабриин 20-до дүүргэхэ гэһэн хүсэлэнтэй.

Д. Цыренов.

Һунгалтануудай хүндэлэлдэ

Кяхтын промкомбинадай коллектив жэлэйнгээ түсэбые 119 процент дүүргэбэ. Сабхиин, оедолой, валенка даралгын цехүүд, кирпиисэ үйлэдбэрилгын завод жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэжэ. Һунгалтануудые хэхэ үдэр — февралиин 9 хүртэр 40 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур үгэхэ гэһэн уялга абаба.

Комбинадай түрүүшүүл ВКП(б)-гэй членүүд нүхэд Устюгов, Брыков, Кулаков, Дементьев гэгшэд үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, ажалай жэшээ харуулна.

Мүн нүхэр Нурдинов, Мальцева, Эрдынеева ба бусад жэлэй нормонуудые үни дүүргэв.

Мүнөө промкомбинадай дэргэдэхи партиина организациин агитаторнууд нүхэд Устюгов, Хахаев, Кулаков, Дементьев гэгшэд Верховно Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудтухай дүримүүдээр коллективэйнгээ дунда хөөрэлдөөнүүдые хэнэ.

Б. Дымбрылов.
(Манай корреспондент).

Үндэр бүтээсэнүүд

Агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталинай түрэһэн үдэрые Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой котел заһабарилгын цехын хүдэлмэришэд, технигүүд ба инженернүүд үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудаар угтаха гэжэ эршэтэй шанга ажал эмхидхэһэн байгаа.

Эдэнэр декабриин 21-эй үдэр хүртэр шэнээр холбогдожо байһан паровозуудта 3 котелнуудые табиха гэһэн уялга абаа һэн.

Һаяхан болоһон котельщигүүдэй үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ абаһан уялгынгаа гүйсэдхэлые шалгажа үзэхэ зуураа, тэдэнэр үлэһэн 3-дахи котелые түсэбэй еһоор 6 сүүдхэ соо бүтээхэ байгаа һаа, тэрээнээ 3 сүүдхэ хахад соо бүтээжэ дүүргэхэ гэжэ шиидхэһэн байна.

Үдэрэй хоердохи халаанда хүдэлмэрилдэг нүхэр Иванюшкинай бригада халаанайгаа нормые 425 процент гүйсэдхэбэ. Энэ бригадын эрхим стахановецууд нүхэд Долгих ба Новиков гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилөө.

Нүхэр Гусак гэгшын хүтэлбэрилдэг халаанайхид эдэниһээ дутахагүй. Нүхэр Демкин болбол табан нормо үгэжэ, нүхэр Барановский гэгшэ халаанайнгаа даалгабариие 300 процент дүүргэнэ. «Эрхим котельщик» гэһэн нэрэзэргэтэй Демешок гэгшэ үдэр соо табаһаа доошо бэшэ нормо үгэнэ.

К. Альвина.

Кварталайнгаа түсэбые гүйсэдхэбэ

Манай республика хадаа орондоо ан гүрөөлөөр айхабтар ехэ олзо оруулдаг байна. Мүнөө жэл «заготживсырьегой» Бурят-Монголой конторо ангай арһа бэлэдхэлэй дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэбые декабриин 10-най мэдээгээр 121,7 процент гүйсэдхөө.

12 аймагуудай бэлэдхэлэй конторонууд ба ондатрова ажахынууд кварталайнгаа түсэбые болзорһоо урид дүүргэбэд. Баргажанай ондатрова ажахы түсэбөө 213,9 процент гүйсэдхөө. Гансахан ондатра агнагшад хадаа 64289 ондатрануудые барижа, 407985 түхэригэй арһа тушаагаа. Мүн Баунтын ондатрова ажахы түсэбөө 155,4 процент дүүргэбэ. Эндэхи ангуушад декабрьда 10 үдэрэй турша соо 12386 хэрмэ бария.

С. Анашкин.

Ажалай баатаршалга

Гүрэнэй заводой стахановецууд 3—4 жэлэйнгээ нормонуудые гүйсэдхэбэ

РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ гүрэнэй заводой коллективэй дунда социалистическэ мүрысөөнэй долгин үдэрһөө үдэртэ эршэдэн дэлгэржэ байна.

Гүрэнэй заводой комсомольско-залуушуулай бригаданууд декабриин түрүүшын хахадта үйлэдбэриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ. Нүхэр Балаконовай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада (цехын начальник нүхэр Коньюченко) үдэрэйнгөө даалгабариие 3,5—4 дахин дүүргэнэд. Энэ бригада завод соогоо түрүүлжэ ябана.

Мүн нүхэд Меринов, Бояков, Баландин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадынхид эрхимээр ажалланад. Эдэ бригадануудай хэдэн олон хүдэлмэришэд 11 һарын туршада аяар дүрбэн жэлэйнгээ түсэб дүүргэнхэйнүүд. Стахановецууд нүхэд Жуков, Боянкин гэгшэд мүнөө жэлэйнгээ түсэбые 458 процент дүүргэбэ. Токарьнууд нүхэд Лимаков, Конькова, Кусмова, Чернышев ба лудильщигүүд нүхэд Леонтьев, Овчинников, Абрашкин гэгшэд үдэр бүри эрхим шанартай детальнуудые бүтээжэ, даалгабаряа 350—400 процент хүртэр дүүргэдэг болонхой.

Ф. Чернов.

Эдибхитэй агитаторнууд

Байкало-Сэлэнгын бассейнын дэргэдэхи партиина, комсомольско, профсоюзна организацинууд РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудта эдибхитэйгээр бэлэдхэжэ байна.

Узелай парторганизаци болбол 43 хүниие агитатораар томилбо. Тэдэнэй дунда армиһаа табигдагшад олон. Советскэ Армиин боенууд ябаһан нүхэд Богданов, Бутуханов, Васильев, Дидик ба бусад даалгагдаһан участогуудтаа гаража, агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Заводой цех соо 21 агитатор хүдэлмэрилнэ. Һунгуулиин 20-дохи участогай дэргэдэ агитпункт нээгдэхэнь. Тэрэниие даагшаар «Бурядай 10 жэл» гэжэ пароходой капитан коммунист нүхэр А. Можаров баталагдаба.

Пароходствын управлениин дэргэдэхи парторганизациин коммунистнуудһаа 62 агитатор томилогдоод, үнинэй хүдэлмэрилжэ байна. Агитпунктда консультант үргэлжэ байдаг. Агитаторнууд Воронина, Никифорова ба Хребтовская гэгшэд һунгагшадай список зохеоходонь райсоведэй хүдэлмэрилэгшэдтэ туһална.

К. Балдаев.

„Коминтерн" артелиинхидэй шэнэ уялганууд

«Коминтерн» гэжэ олзобориин артелиин хүдэлмэришэдэй суглаан һаяхан болобо.

Тус артелиинхид РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ һунгалтануудые хэхэ үдэр хүртэр түсэбэйнгөө дээдэ тээ 93 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргаха, январиин түсэб 15 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ажалай бүтээсые 5 процентээр дээшэлүүлхэ, 5 эсхэгшэдые бэлэдхэхэ гэхэ мэтэ уялгануудые абаба.

Мүн суглаан дээрэ артелиин мэргэжэлтэд мастернууд Першкова, Ноздрев гэгшэдэй дурадхалаар улад зонһоо хуушан хубсаһа, гутал болон гэрэй хэрэгсэлнүүдые худалдан абаха ларегуудые эмхидхэхэ, шэл ба шабар амһартануудые үйлэдбэрилхэ цехүүдые энэ жэлэй эсэс хүртэр түхеэрэжэ, ашаглалда оруулха гэһэн пунктнуудые уялганууд соогоо оруулба. Мүнөө энэ артелиинхид абаһан уялгаяа бэелүүлхын түлөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

М. Нимаев.

Паровозо-бүтээлгын завод дээрэ

Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой паровозо-заһалгын цехын слесарьнууд нүхэд Евстигнеев ба Колодий гэгшэд түсэбэй еһоор энэ жэл соо 85 хэһэг искро-уловитель бүтээхэ даалгабаритай аад, мүнөө эдэнэр 91 деталияа бүтээжэ гаргабад.

Шэрэм шудхалгын цех соо үйлэдбэриин үшөө үндэр бүтээсэнүүдые туйлагшад бии. Формовщица Ведерникова, шлифовщик Фатисов гэгшэд декабриин 10-да жэлэй нормо гүйсэдхэжэ шадаад, мүнөө үдэр бүриингөө нормые 200—250 процент хүртэр дүүргэжэ байнад.

Тендерно-колесно цехын токарь Аким Гаврилович Авдеев 10 жэлдэ үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилнэ. Энэ жэл соо 267 бондажа үрөмдэхэ нормотой аад, мүн декабриин 10-да 276 иимэ деталь үрэмдэбэ. Энэ нүхэртэй мүрысэһэн токарь Алексей Михайлович Панченко гэгшэ 1946 оной туршада өөрынгөө даалгабариие һараһаа һарада 200—250 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэ.

Мүнөө нүхэр Панченко жэл соо бүтээхэ хүдэлмэреэ 107 процент дүүргээд, жэлэй эсэс хүртэр үшөө ехэ ажал хэхэ юм.

И. Ефремов.

Һургуулинуудай хүдэлмэриин зарим нэгэн дутагдалнууд

...рүү социалистическэ культурын ... болохо манай орондо хүүгэдые ...мдэ һургаха ба хүмүүжүүлхэ ...ал бүгэдэ арадай арюун хэрэг ...һон байха юм.

...ралсалай шэнэ жэлдэ хаһа саг...ь бэлэдхэхэ ябадалдань һур...инуудтаа туһаламжа үзүүлһэн ...омировецуудай хүндэтэ үүсхэл ...ол манай республика соо мүн ...элгэржэ шадаһан байна. Жэ...хэдэ, Түнхэнэй аймагай Торско ...он жэлэй һургуулида (директо...ь нүхэр Шалтыков) һургууля... ...барилхын тула сметын еһоор ... мянган түхэриг гаргагдаһа... ...аа. Теэд энэ һургуули болбо ...уулиин хүдэлмэрилэгшэдэй ба ...гай эдибхитэнэй хабаадалгатай ...реснигүүдые эмхидхэһэн дээрэ ... 12 мянган түхэригэй заһабари...н байха юм. Тиихэдээ һургуу... ... байшанда ехэ заһабари хэгдэ... ...ба пе...шэнгүүд болон мебельнүү... ...ь заһабарилагдаһан байна. По... ...мебелиинь шэрдэгдээ. Мүн һур... ...шда дүүрэн хүрэхэ түлеэн бэ... ...эгдэжэ газаань буулгажа үгтөө ...энһээ гадна һурагшадай хам... ...байра заһабарилагдаа, тэрэн... ...уулиһаа холо гэртэй хүүгэдт... ...эн туһаламжа болоһон байна. ...ээнэй ашаар Торско һургуули ...ол һургуулиин наһанай хүүг... ...бүгэдынь һуралсалда хабаадуу... ...шадаһан ба нэгэдэхи четверт... соо нэгэшье һурагша һургуулиһаа таһалдаагүй байха юм. Һургуули доторнь дулаан ба сэбэр, һурагшадынь жаяг заршам һайнтай. Багшанарай коллектив болбол хүмүүжүүлгын ба һуралсалай хүдэлмэриие эрхимээр табихын түлөө эмхитэйгээр тэмсэнэ.

Зарим колхозууд һургуулинуудта ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг юм. Жэшээлхэдэ, Бичурын аймагай «КИМ» колхоз Шэбэртын долоон жэлэй һургуулиин байшангые хаһа сагсоонь заһабарилжа, жэл соо хэрэглэгдэхэ түлеэеынь һургуулиин газаа гүйсэд буулгажа үгэһэн байгаа. Мүн Ахын аймагай «Улаан-Шарза» колхоз ба Закаменэй аймагай Утлата Далхайн сомсовет үшөө хабар байхада һургуулинуудаа түлеэ залһаар гүйсэд хангаһан ба гэр байрынь заһабарилһан байна. Мүн тэрэшэлэн Улан-Удэ городой һургуулинуудта зарим предприятинууд ба эмхи зургаануудай коллективүүд бага бэшэ туһаламжануудые үзүүлһэн байгаа.

Теэд зарим газарта һургуулинуудта хүүгэдэй һураха таарамжатай зохид условии байгуулхын түлөө оролдоногүй. Жэшээлхэдэ Тарбагатайн, Кабанскын ба Кыренэй дунда һургуулинуудай гэр байрын заһабарилга һуралсалай жэлэй захалхада үшөө дүүргэгдээгүй байгаа һэн. Тэрэнэй уршагһаа боложо октябрь һара соо эдэ һургуулинуудта хэшээл ябуулха таарамжагүй байһан дээрэһээ, санитарна инспектор тус һургуулинуудта хэшээлээ үргэлжэлүүлхые хориһон ушар гараһан байна. Зарим аймагууд хүүгэдые бүгэдэниитын һуралсалда хабаадуулха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй байха юм. Жэшээлхэдэ, Закаменай аймаг 79,7 процент, Баунтын аймаг 80,9 процент, Тарбагатайн — 90,9 процент, Хэжэнгын — 91,4 процент, Иволгын — 92,5 процент, Кударын 92,6 процент дүүргэбэ. Энэ ушарһаа боложо һуралсалай шэнэ жэлэй эхиндэ манай республикын һургуулинууд бүгэдэниитын һуралсал ябуулха түсэбые 97 процент дүүргэһэн байгаа. Тусгаарлан хэлэхэдэ, 1—4-дэхи классуудаар түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн, 5—7 классуудаар 76,4 процент, 8—10 классуудаар 78,1 процент дүүргэһэн байна.

Тэрээнһээ гадна, һуралсалай жэлэй 1-дэхи четверть соо эдэл аймагуудай һургуулинуудһаа хэдэн олон хүүгэд хүндэгүй шалтагаанаар һургууляа орхиһон байха юм. Жэшээлхэдэ, Иволгын аймагта — 162, Бичурын — 149, Хориин — 79, Кяхтын — 73 һурагшад һургуулияа орхиһон байна. Энэ хадаа зарим аймагуудта хүүгэд тухай анхарал оролдолгоео багаар табидаг байһаниие гэршэлнэ.

Һургуулиһаа холо гэртэй һурагшадай эдеэ хоолые зүбөөр эмхидхэхэ ябадал тон ехэ удха шанартай хэрэг болоно. Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой еһоор Бурмонкоопсоюз болбол республикын дунда ба долоон жэлэй һургуулинуудай дэргэдэ 116 столово нээхэ еһотой байгаа, теэд энэ хэмжээ-ябуулга үнэндөө таһалдуулагдаһан байха юм. Гадна Рыбловпотребсоюз ба Леспродторг болбол столовонуудые нээхэ түсэбүүдээ мүн лэ дүүргээгүй.

Хойто-Байгалай, Ахын, Бичурын, Баргажанай, Кяхтын ба Ториин аймагуудай һургуулинуудта багшанарай дутамаг ба тэдэнэй гээгдэжэ ерэһэн дээрэһээ хэшээлээ хожомдожо эхилһэн байха юм.

Нэгэдэхи четвертиин дүнгөөр республикын һургуулинуудай бүхы һурагшадай 65,6 процентнь бүхы предмедүүдээрээ хангалтатай сэгнэлтэ абаһан байна. Илангаяа 5 ба дээдэ классуудай һурагшадай ойлгосо доодо хэмжээндэ байна гэбэл, эдэ классуудай һурагшадай 44 процентнь ойлгосын талаар хангалтатай сэгнэлтэнүүдые абажа шадаһан байна. Кударын аймагай һурагшадай ойлгосонь ехэ муу байба. 5—7 классуудта һурадаг 229 һурагшадай 54-нь, 8—9 классуудай 15 һурагшадай 4-нь номдоо һайнаар һуража гараа. Мүн Баунтын аймагай 8—10 классуудай 40 һурагшадай зүбхэн 8 хүниинь хангалтатай сэгнэлтэ абаба. Иимэ жэшээнүүд олон бии байна. Мухаршэбэрэй аймагай долоон жэлэй һургуулинуудай ба Ново-Селенгинскын дунда һургуулиин һурагшад БМАССР-эй гэгээрэлэй министерствээр эльгээгдэһэн тоо бодолгын шалгалтын хүдэлмэриие дүүргэжэ шадаагүй байха юм.

Хэдэн олон бурят һургуулинуудта түрэлхи ба ород хэлэнүүдээр һурагшадай эрдэм мэдэрэл тон доодо хэмжээндэ байха юм. Жэшээлхэдэ, Улан-Удын бурят дунда һургуулиин һурагшадай олонхинь ород хэлээр хангалтагүйгөөр һуранад.

Тиихэтэй хамта һуралсал хүмүүжүүлэлгын хүдэлмэриие һайнаар табижа, һурагшадта бата бэхи гүнзэгы эрдэм мэдэрэл олгожо байһан һургуулинууд ба багшанар үсөөн бэшэ байна. Жэшээлхэдэ, Чичикова (№ 4 һургуули), Мяханова, Трубецкая (№ 12 һургуули) Макарова, Гармаңов (Городокско дунда һургуули), Матвеевская (Шахтинска долоон жэлэй һургуули) гэгшэд болоно.

Идеологическа хүдэлмэриие шангадхаха тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаһан тогтоолһоо зарим һургуулинуудай зохихо тобшолол гаргаагүй байһаниие тэмдэглэхэ шухала болоно. Улан-Удэ городой һургуулинуудай хүдэлмэриин шалгалта дээрэһээ харахада зарим классна хүтэлбэрилэгшэдэй хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһаниинь элирүүлэгдэбэ. Тэдэнэй түсэб болбол олонхидоо баталагдадаггүй, хөөрэлдөөнэйнь темэнүүд идейнэ шэглэлгүй, али нэгэ һанаанда ороһон асуудалаар үнгэргэгдэдэг байна. Мүн ямаршье бэлэдхэлгүйгөөр хөөрэлдөө үнгэргэдэг багшанар олон байха юм. Жэшээлхэдэ № 16 һургуулиин 7-дохи классай хүтэлбэрилэгшэ Новолоцкая гэгшэ «немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэниие саазалһан тухай» ба мүн нэгэн доро «Звезда» ба «Ленинград» журналнууд тухай нүхэр Ждановай хэлэһэн элидхэл тушаа мэдээсэл таба минутын турша соо һурагшадтаяа үнгэргэжэ үрдиһэн байха юм. «Иимэ хөөрэлдөөнэй» хүмүүжүүлгын талаар ямаршье ашаг туһа үгэхэгүй байһаниинь мэдээжэ.

Һурагшадай дунда политическэ һуралсал хангалтагүйгөөр табигданхай. Олонхи һурагшад кружогуудта хабаадуулагдаагүй ба өөһэдөө политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлнэгүй. Нижне-Ангарска дунда һургуулиин 38 багшанарай нэгэншье партиина кабинедэй шатаар ябуулагдадаг лекцинүүдтэ хабаадаагүй байна. Эдэ багшанарай зүбхэн 2—3-нинь библиотекэһээ ном абажа уншадаг байха юм.

Дүй дүршэлөө халан абалсаха ябадал тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Мүн директорнуудай ба һуралсалай талые даагшадай зүгһөө жэнрэй багшанарай хүдэлмэриие хиинаха ябадал һулаар табигдана. Жэшээлхэдэ, Нижне-Ангарска дунда һургуулиин һуралсалай талые даагша нүхэр Рулаков һага хахад үлүүтэй саг соо зүбхэн хоер урогто орожо һуулсаһан байна.

Эдэ бүхы баримтанууд халаа һургуулинуудай хүдэлмэриин хангалтагүй байһан, тэрэниие аймагай арадай гэгээрэлэй таһагуудай ба гэгээрэлэй министерствын зүгһөө һулаар хүтэлбэрилдэг байһаниие гэршэлнэ.

К. Олзоев,
БМАССР-эй гэгээрэлэй Министерствын инспектор.

Улан-Удын педагогическа училищын һурагшад занятиингаа һүүлээр хээрэ гаража санаар ябалгын һорилго хэнэ. Тэдэнэр хадаа санаар урилдаха республиканска эстафетэдэ бэлэдхэжэ байнад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һурагшад һорилго хэжэ санаар ябанад.

И. Красавцевай фото.

ФИЗКУЛЬТУРНА БА СПОРТИВНА ХҮДЭЛМЭРИИЕ ҮРГЭН ДАЛАЙСАТАЙГААР ДЭЛГЭРҮҮЛХЭ

Бидэнэр болбол эдир залуушуулые һэргэлэн хүхюун, согтой солбон, золтой жаргалтай ба элүүр энхээр хүмүүжүүлхэ уялгатайбди. Эниэние манай большевистскэ партии комсомольско организацинуудһаа эрнэ.

Бүхы спортивна хэмжээ-ябуулгануудта эдир залуу хүбүүд басагадай олоороо хабаададаг ябадал физкультура ба спорт болбол манай залуушуудай тон дуратай хэрэг болоо гэжэ гэршэлнэ. Хүнгэн атлетикэ ба национальна маягтай спортнуудаар үнгэрһэн зунай үедэ үнгэргэгдэһэн мүрысөөнүүдтэ республикын 4.000 үлүүтэй залуушууд хабаадаа. Мүн профсоюзно-комсомольско кроссто 15.000 үлүүтэй хүн хабаадаба.

Хаана комсомольско организацинууд, физкультура ба спортын комитедүүд залуушуулай физическэ хүмүүжүүлгын хэрэгтэ анхаралтайгаар ханданаб, тэндэ физкультура ба спортын хэшээлнүүдтэ залуушууд олоор хабаададаг байна. Һүүлэй үедэ «Ажалай резервнүүд» гэжэ залуухан спортивна бүлгэм хүдэлмэрөө элитэ һайжаруулһан байна. Бүхы ФЗО-гэй һургуулинуудта физкультурна коллективүүд эмхидхэгдээд, хүдэлмэрилжэ байха юм. Үнгэрһэн зунай сезон соо энэ бүлгэмэй членүүдэй тоо хоер дахин нэмэбэ. ФЗО-гэй һургуулинуудай секци ба командануудта хабаадажа байһан һурагшад ба багшанарай тоо сезоной эсэстэ 1.300 хүн болоһон байна. «Ажалай резервнүүд» гэжэ спортивна бүлгэмэй совет ба һуучилищанууд болон ФЗО-гэй һургуулинуудай комсомольско организацинууд болбол коллективүүд ба бүлгэм соогоо түрүү һуури эзэлхэ спортивна мүрысөөнүүдые хододоо үнгэргэдэг.

Мүн Захграйн аймагай комсомольско организацинууд ба физкультурна коллективүүд спортивна хүдэлмэриие муу бэшээр эмхидхэдэг байна. Энэ аймаг соо 33 физкультурна эхин коллективүүд хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй 15-иинь колхозуудай комсомольско эхин организацинуудай дэргэдэ байгуулагдаһан хэй. Аймагай комсомолецууд ба союзна бэшэ залуушууд өөһэдынгөө хүсөөр спортивна талмайнуудые заһажа, тэрээн дээрээ спортивна наада ба мүрысөө эмхидхэдэг болонхой.

Иимэ һайн жэшээнүүдэй хажуугаар республикын комсомольско ба физкультурна олонхи организацинуудай физкультура ба спортын хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлдэггүй байһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Республикын олонхи спортивна бүлгэмүүд ба коллективүүдэй хүдэлмэриин гол дутуунууд гэхэдэ: спортсменүүдэй тоо үсөөн ба физкультурын хэшээлнүүдтэ залуушуудые олоор хабаадуулжа, залуу спортсменүүдые хүмүүжүүлдэггүй байһан ябадал болоно. Жэшээлхэдэ, түмэрзамай узелай «Локомотив» гэжэ спортивна бүлгэм ба ВЛКСМ-эй узловой комитет гансахан футбольно командатай заняти ябуулаад, бусад спортдо залуушуудые хабаадуулха талаар ямаршье хүдэлмэри ябуулаагүй. Түмэрзамай узелай «Локомотив» гэжэ спортивна бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэд мүн физкультурнигуудай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха өөһэдынгөө уялга мартаһан байна. Мүн гүрэнэй заводой комсомольско ба физкультурна организацинууд болбол зунай спортивна сезон соо физкультурна хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хүсэд арга боломжотой байбашье һаа, нэгэшье спортивна мүрысөө үнгэргөөгүй. Тиимэһээ энэ заводой физкультурнигууд городской ба республиканска мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаха аргагүй байшоо. «Пищевик», «Спартак», «Буревестник» ба бусад физкультурна бүлгэмүүдэй хүтэлбэрилэгшэд олониитэ залуушуудтай физкультурна хүдэлмэри ябуулхаяа мартаһан байна. Гадна физкультурна хүдэлмэриие залуушуудай дунда дэлгэрүүлхэ талаар физкультура ба спортын хүдөөгэй коллективүүд ехэхэн дутуу дундануудтай байна.

Олониитэ залуушуулай дунда физкультура ба спортын талаар комсомольско организацинуудай хэхэ хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» ВЛКСМ-эй Центральна Комитет һаяхан шиидхэбэри гаргаһан байна. ВЛКСМ-эй ЦК болбол олониитэ залуушуудай дунда физкультура ба спортын хүдэлмэриие үргэнөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ үзэгдэжэ байһан дутуу дундануудые усадхахые ВЛКСМ-эй айкомууд, горкомууд ба обкомуудые уялгалһан байха юм. Комсомольско организацинуудай, залуушуудай сэрэгэй физическэ хүмүүжүүлгэ ябуулха гол зорилго хадаа, элүүр энхээр, согтой солбоноор, өөрынгөө хүсэндэ этигэл найдабаритайгаар, ямаршье бэрхэшээлнүүдһээ айхагүйгөөр залуушуудые хүмүүжүүлхэ гэжэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй зааһан заабариие дүүргэхэ ябадал болоно.

Физкультурна коллективүүд ба спортивна бүлгэмүүд физкультура ба спортын хэрэгтэ эдир залуушуудые олоор хабаадуулха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха ёһотой. Тиимэһээ республикын комсомольско ба физкультурна организацинуудай урда физкультурна эхин коллективүүдые бэхижүүлжэ ба шэнээр байгуулжа тэдэнээр дамжуулжа олониитын спортивна хүдэлмэри ябуулха горьтойхон зорилго табигдана.

Комсомольско ба физкультурна организацинууд ГТО-гэй нормо үгэхэ хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха зэргэтэй. ГТО болбол физическэ хүмүүжүүлгын гүрэнэй системын үндэһэ һуури болоно гээшэ. Спортын амжалта, үндэр дээдэ техническэ результадууд али бүхы талаар ябуулагдаһан физическэ хүмүүжүүлгын үндэһэ һуури дээрэ түйлагдадаг гээшэ. Тиимэһээ бүхы секци ба командануудай нэн түрүүн ГТО-гэй нормо үгэхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха зэргэтэй. Комсомольско ба физкультурна организацинуудай, залуушуудые физическэ хүмүүжүүлгын талаар хэһэн хүдэлмэри болбол ГТО-гэй нормо үгэхэ ябадалда залуушуудые хэр олоор хабаадуулһан дээрэһээ сэгнэгдэхэ болоно.

Мүн комсомольско организацинууд ба физкультурна комитедүүд спортивна талмай заһаха ба спортын хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ болон заһабарилха хэрэгтэ саг үргэлжэ анхаралаа хандуулха зэргэтэй. ВЛКСМ-эй ЦК болбол район ба аймаг бүридэ залуушуудай хүсөөр стадион бариха, сэрэгэй гимнастическа талмай түхеэрэхые болон үбэлэй үедэ санын станци ба каток түхеэрэхые эрнэ.

Энэ үбэлэй спортивна сезон соо хэдэн олон тон һонирхолтой олониитын мүрысөөн үнгэргэгдэхэ байна. Профсоюзно-комсомольско кросс, хүдөөгэй залуушуудай тон олоороо хабаадалгатай санашадай мүрысөөн, наһа гүйсэгшэд ба залуушуулай республиканска санашадай мүрысөөн гэхэ мэтэ үнгэргэгдэхэ юм. Комсомольско ба физкультурна организацинууд хадаа тэдэ хэмжээ-ябуулганууд та залуушуудые шадаал һаа олоор хабаадуулхын, мүн үндэр дээдэ спортивна амжалтануудые түйлахын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхэ зэргэтэй.

Комсомольско ба физкультурна организацинуудай хүдэлмэри хадаа 1946-1947 онуудай үбэлэй спортивна сезон соо спортивна хүдэлмэриие үнгэрһэн жэлнүүдэйхиһээ хэдэн дахин үлүү һайнаар ябуулха хэрэгтэ зорюулагдаха зэргэтэй.

М. Гаськов.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 18. (ТАСС). Мүнөөдэр Аюулгүйн Соведэй заседани болобо. Грецитэй хүршэ оронууд уласхоорондын эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые эбдэхээр оршон байдалые байгуулна гэһэн греческэ премьер-министр Цалдарис гэгшын мэдүүлгые Югославиин элшэн сайд Косанович гэгшэ дахин буруушааба.

Югославиин территориальна талаараа бүхэли бүтэн байха ябадалые эбдэхэ эрилтэнүүдые нэгэшье греческэ авторитетнэ түлөөлэгшэ хэдылэшье хуулита ёһоор табяагүй юм гэһэн Цалдарисын мэдүүлгые арсаһан греческэ хуули засагай элдэб түлөөлэгшэдэй мэдүүлгэнүүдһээ Косанович баримтануудые уншаба. Косанович гэгшэ югославска ба албанска фашистска сэрэгэй бүлэгүүдые Грециин талаһаа дэмжэлэг тухайнь ба югославска сэрэгэй гэмтэдые Грецидэ нюужа байдаг тухай гэршэлһэн элдэб арсалдаанууд тухай мэдээсэбэ.

Эгейскэ Македониин газар дээрэһээ славянууд гаража ошохо ёһотой гэһэн греческэ хэблэлэй мэдүүлгые харуулжа Косанович гэгшэ 20 мянган хүнүүдэй Югославида ба 20 мянган хүнүүдэй Албанида тэрьелжэ ошоһон ушар гайхалтай бэшэ гэжэ мэдүүлбэ.

Дайнай үедэ немецүүдтэ сэрэгэй алба хэһэн ба мүнөө үедэ греческэ армида ба жандармерида байлсадаг 200 офицернүүдэй нэрэнүүдтэй списогые Косанович харуулба.

Тэрэнэй һүүлээр заседаниин түрүүлэгшэ — США-гэй түлөөлэгшэ Джонсон гэгшэ үгэ хэлэбэ. Албаниин, Болгариин ба Югославиин талаһаа Грециин хилые эбдэбэ гэһэн баримтануудые тодорхойлхын тулада соведэй зүгһөө комиссиие дары байгуулха гэжэ тэрэ дурадхаба. Энэ комисси Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын член бүхэнэй түлөөлэгшэд ба тэрэшэлэн Бразилиин ба Польшын түлөөлэгшэһөө эмхидхэгдэжэ 1947 оной январиин 15-һаа хожом бэшэ ажаллаха газартаа ошожо, энээн тушаа элидхэлые Аюулгүйн Соведтэ али болохо түргөөр эльгээхэ ёһотой гэжэ Джонсон дурадхаба.

Англиин, Австралиин ба Бразилиин түлөөлэгшэд американска дурадхалые дэмжэнэбди гэжэ тэрэ дары соносхобо. Аюулгүйн Соведэй заседани энээнэй удаа тээ декабриин 19-дэ болохо гэжэ тогтоогдобо.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 19 (ТАСС) Аюулгүйн Соведэй 1947 ондо байха составай член бүхэн һөөнь нэгэ түлөөлэгшэ оролсоһон комиссиие Хойто Грецидэ тэрэнэй Албанитай, Болгаритай ба Югославитай хилэ дээгүүр болжо байһан газартахи оршон байдалые мүрдэн шалгаха комисси байгуулха гэжэ Аюулгүйн Соведэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ нэгэн дуугаар шиидхэгдэбэ.

Аюулгүйн Совет болбол США-гэй делегат Джонсон гэгшээр оруулагдаһан резолюциие зарим нэгэн заһабаринуудые оруулаад һайшаан абаба.

Заседаниин эхиндэ югославска элшэн сайд Косанович гэгшэ США-гаар дурадхагдаһан резолюциин проектдэ зорилгые үлэмжэ һайнаар түйлахын тулада зарим хубилалтануудые оруулха хэрэгтэй гэжэ мэдүүлбэ. Комисси хадаа хилын арсалдаануудые гансахан лэ шалгаха бэшэ, харин Грециин территори дээрэ боложо байгаа гражданска дайнай шалтагаануудые тодорхойлон элирхэйлхэ ёһотой гэжэ зааба.

1946 оной сентябриин 10-ай ба ноябриин 20-ой хоорондо греко-албанска хилэ дээрэ болоһон 21 тулалдаанай списогүүдые нэрлэһэн 1946 оной декабриин 6-да ЮНО-гэй генеральна секретарь Трюгве Ли гэгшэдэ албанска делегациар хүргэгдэһэн мэдээсэлые Совет тэрэшэлэн шэнжэлэн үзэхэ ёһотой гэжэ тэрэнэй һүүлээр Албаниин түлөөлэгшэ Капа гэгшэ мэдүүлбэ.

Тэрэнэй һүүлээр СССР-эй делегат Громыко үгэ хэлэбэ. Балканска бишыхан орон — Греци болбол гансахан жэлэй туршада соо Аюулгүйн Соведтэ гурба дахин татагдажа ерэһэн баримта болбол Грециһээ өөрһөөнь гарадаг тон гүнзэгы шалтагаануудаар греческэ асуудал тайлбарилагдана гэжэ Аюулгүйн Соведэй членүүдые этигүүлхэ ёһотой гэбэ. Цалдарисын правительство хадаа Грецидэ боложо байгаа дотоодын собыгиһаа Аюулгүйн Соведэй анхаралые зайлуулжа, Грециин хүршэнэртэ гэм зэмэ тохожо оройдоо үгы шалтагаануудые бариталана гэжэ Громыко мэдүүлбэ. Греческэ самоледууд Албаниин, Болгариин ба Югославиин хилэнүүдые хэдэн дахин эбдэһэнэйнь тухай хуулита мэдээсэлнүүдтэ түшэглэн, гансаханшье греческэ самолетууд бэшэ тэрэшэлэн греческэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй соединенинүүд хилые саг үргэлжэ эбдэнэ гэжэ Громыко мэдүүлбэ. Греци тушаа украинска мэдүүлгые Аюулгүйн Соведэй хаража үзэһэнэйнь һүүлээршье Албани тушаа греческэ политика агрессивнэ ёһоороо үлэһэн байха юм. Мүнөөшье үедэ Грециин хүршэнэр хорото ябуулгануудай хохидолдо орогшод зандаа байна.

Громыко болбол Грецидэ демократическа үзэлтэн, партинууд ба организацинууд правительстводо ба правительственнэ аппарадта хабаадуулагдаагүй гэжэ мэдүүлээд, греческэ арад хадаа демократиин ба эрхэ сүлөөгэй түлөө хатуу молоор тэмсэжэ үргэлжэлһөөр байна гэһэн греческэ гадаадын хэрэгүүдэй министр байһан Софианопулосын мэдүүлгэһээ цитадые уншаба. Хүршэнь бэшэ олдоо державын талаһаа дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсадаг ушар Грецидэ боложо байгаа событинуудай гол шалтагаануудай нэгэниинь болоно гэжэ Громыко мэдүүлбэ. Грецидэхи антидемократическа событинууд улам улам бүри жэгшүүритэйгээр хатуужажа байна. Тиимэһээ тэдэнэй илангаяа Хойто Грецидэ «гражданска дайн» гэжэ нэрлэгдэхээр дэлгэржэ байһаниинь гайхалтай бэшэ.

Тэндэхи бодото байдалтай танилсахын тулада греческэ арадай ба демократическа этэгээдүүдэй һанамжые соносохыень Аюулгүйн Соведые Громыко уряалба. Греческэ правительствын гомодол үндэһэгүй, Грецидэ бии болоһон байдалые хүршэ оронуудтаа тохожорхихо гэдэг Грециин премьер-министр Цалдарис гэгшын һэдэлгэ тэрэшэлэн этигэхээр бэшэ ба үндэһэ һуурнгүй, тиимэһээ Советскэ делегадай һанамжаар хадаа хүсэндөө тэрэ хүрэхэгүй байна гэжэ Громыко мэдүүлбэ. Гэбэшье, США-гэй делегадаар дурадхагдаһан комиссиие байгуулхые арсанагүйб гэжэ заагаад Громыко болбол комиссиин шалгалтын дүнгүүд Грецидэ бии болоһон байдалые тодоор ба зүбөөр ойлгоходонь Аюулгүйн Соведтэ туһалха бэзэ гэжэ найдамжатай байһанаа мэдүүлбэ.

Хитадай делегат Го-тай-Ци гэгшын, английска делегат Кадоган ба бусадай үгэ хэлэһэнэй һүүлээр Аюулгүйн Совет доорохи дурсагдагша резолюциие нэгэн дуугаар абаба.

«Нэгэ талаһаа Грециин, нүгөөдэ талаһаа Албаниин, Болгариин ба Югославиин хилые зүбшэн Хойто Грецидэ амгалан бэшэ байдалай бии болоһон тушаа греческэ, югославска, албанска ба болгарска правительствонуудай бэшэмэл ба аман мэдүүлгэнүүд Аюулгүйн Соведтэ хүргэгдэһэн тула, даань Соведэй һанамжаар хадаа тиимэ байдал энэ проблематэй холбоотой ямар нэгэн тобшолонуудые Соведэй талаһаа хэхын урда тээ шалгагдан мүрдэгдэһэн байха ёһотой гэжэ тоолоод, ингэжэ шиидхэбэ:

Аюулгүйн Совет хадаа Уставай 34-дэхи статьягай ёһоор, нэгэ талаһаа Грециин, нүгөө талаһаа Албаниин, Югославиин ба Болгариин хилые зүбшан боложо байгаа тэдэ тулалдаануудтай холбоотой баримтануудые мүрдэн шалгаха ба тодорхойлон элирүүлхэ комиссиие байгууна.

Аюулгүйн Соведэй 1947 оной составай член бүриһөө нэгэ нэгэ түлөөлэгшэ энэ комиссида оролсохо байна.

Энэ комисси мүрдэн шалгаха газартаа 1947 оной январиин 15-һаа хожом бэшэ ошоод шалгаһанайнгаа үсэстэ тодоруулһан баримтанууд тухай элидхэлые агаад богони болзор соо Аюулгүйн Соведтэ элигээхэ ёһотой. Түс комисси хэрэгтэй гэжэ тоолоо һаа гү, али Аюулгүйн Соведэй эрилтээр Аюулгүйн Соведтэ уридшалан элидхэлые хүргэхэ ёһотой.

Энэ комисси хадаа өөрынгөө шалгалтые Хойто Грецидэ болон тэрэшэлэн хилэ дээрэ боложо байгаа хилэ эбдэһэн дурдагдагша гурим журамгүй ябадалай удхашанарые ба шалтагаануудые тодоруулхын тулада шалгалта хэгдэхэ ёһотой гэжэ тоолоһон газартаал, Грециин, Албаниин, Болгариин ба Югославиин бусад пунктнуудта шалгалта хэхэ эрхэтэй байна. Энэ комисси болбол эдэ оронуудай правительствонуудай түлөөлэгшэдэй ба зарим нюурнуудтай уулзаха, тэрэшэлэн шалгалтатай холбоотой мэдээнүүдые абахын тулада шухала бусад мэдээнүүдые хэрэглэхэ эрхэтэй байха.

Тэдэ оронуудта шалгалтые комиссиин үнгэргэхэдэнь туһалхын тулада эдэ оронуудай тусгаар хуули засагай газарнуудтай барисаа байгуулхыень Аюулгүйн Совет болбол генеральна секретариие гуйна.

Хитадта США-гэй политика тухай Трумэнай мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 18 (ТАСС). «Хитадта США-гэй политика тухай» мэдүүлгые хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ Трумэн дамжуулба.

Трумэн болбол үнгэрэгшэ жэлэй декабрьда мэдүүлгэ хээд, тэрээн соогоо Хитад тушаа өөрынгөө правительствын хараае хэлэһэн байгааб гэжэ һануулаад, «нэгэдэмэл демократическа Хитад гээшэ бүхэдэлхэй дээрэ угаа ехэ удхашанартай юм, бүхы хитад арадһаа түлөөлэгдэһэн национальна правительствын баазые үргэдхэлгэ болбол энэ зорилго тээшэ ябаха замаар Хитадай урагшаа дабхилтые түргэдхэхэ юм, Хитад хадаа бүхэдэлхэй дээрэ тогтууритай энхэ амгалан байдалда аюул ушаруулжа байгаа зэбсэгтэ тулалдаануудые өөрынгөө территори дээрэ усадхахын түлөө бусад Нэгэдэмэл нацануудай үмэнэ тусгаар харюусалга дааха ёһотой юм»—гэжэ зааба. Саашань Трумэн болбол 1945 оной декабриин 27-до гурбан Министрнүүдэй московско зүблөөн дээрэ Молотов, Бирнс ба Бевин гэгшэдээр хэлэһэн мэдүүлгые һануулба. Тэрээн соо ингэжэ хэлэгдэнэ:—«Гадаадын хэрэгүүдэй гурбан министрнүүд Хитадтахи байдалай тухай асуудалнуудаар өөһэдынгөө һанамжануудые зүбшэн хэлсэбэ. Национальна правительствын хүтэлбэри доро Хитадые нэгэдүүлхэ ба демократизацилхын шухала байһанай тухай, национальна правительствын бүхы органуудта демократическа этэгээдүүдые үргэнөөр хабаадуулха тухай, гражданска байлдаан тэмсэлые зогсоохо тухай хэлсэн таараладаба. Тэдэнэр болбол Хитадай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааран оролсохогүй политикада үнэн сэхэ байһанаа дахин батална».

Саашань Трумэн болбол Хитадта США-гэй политикын ямараар дэлгэржэ байһанай тухай ба США-гэй президентын түлөөлэгшэ болгогдожо тиишэ эльгээгдэһэн генерал-Маршал гэгшын ажал-ябуулга Хитадта ямараар дэлгэржэ байһанайнь тухай тогтожо хэлэбэ.

«Дайнай үедэ Холбоото Штадуud болбол 32 дивизинүүдэй составтай тусхай зэбсэгтэ хүсэнүүдые сэрэгэй һуралсалда һургаха ба зэбсэгжүүлхэ тухай хэлсээе Хитадай правительствотай баталһан байна. Энэ һуралсал Япониие илаһан үлээ хүртэр дүүргэгдэһэн байгаа, тиин генерал Маршал гэгшын Хитадта ерэхэ үедэнь буу зэбсэгүүдые дамжуулан үгэхэ хэрэгэй нилээд ехэ хубинь дүүргэгдэһэн байгаа»—гэжэ Трумэн мэдүүлбэ.

Мэдүүлгэ соо саашаа хэлэгдэһэниинь хадаа американецууд Хитадай гурбан армиие агаараар, 18 арминуудые далайгаар Центральна Хитадта, Формозодо, Хойто Хитадта ба Маньчжурида абааша.. буулгаһан байна.

Дайнай һүүлээр США бо.. Хитадта өөрынгөө нилээд олон .. рэгүүдые үлөөһэн ба Япониие .. һан дарыгаа Хойто Хитадта .. лайдахи ябган сэрэгүүдэй корп.. абаашажа буулгаһан байгаа. .. мэн хадаа тэрэ хэмжээ ябу.. нуудаа японецүүдые эвакуаци .. хэрэгтэнь Хитадта туһалха .. США-гэй зорилгоорונь тайлба.. на. Трумэн болбол тэрэнэй һүү.. Холбоото Штадуудай талаһаа .. тадта «үргэн гэгшын туһалам.. үзүүлэгдэжэ байһан тухай хэл.. Правительствын ба коммунист.. лай хоорондохи хэлсээнүүд т.. хэлэхэ зуураа Трумэн ингэжэ .. лэглэбэ:—тэдэ хэлсээнүүд, «д.. дахин һэргээгдэһэн болобошье .. додоо амжалтагүйгөөр дүү.. байба. Эсэсэй амжалта тухай .. далга хүсэлөөр хэдышье .. роогүй болобошье, январь ба .. ральда баталагдаһан хэлсэ.. бодото хэрэг дээрэ бэелүүл.. гүй байшоо тиин тэрэ саһаа .. шо Хитадай зарим бүлэгүүд .. тическэ Консультативнэ Сов.. түйлагдаһан шэнги хэмжэ.. хэлсээе түйлажа шадаагүй ба..

Энэ жэлэй ноябрь болтор Хи.. һаа, Формозоһоо ба Индо-Хита.. японецүүдые эвакуаци бодото .. дүүргэгдэһэн байгаа. 2.986.43.. нүүд эвакуацилагдаһан байна.

Американска зэбсэгтэ хүс.. дэй Хитадта байдаг тухайнь .. хэ зуураа намар элэ сэрэг.. тоо нилээд ехэ байгаа һэн— .. Трумэн мэдүүлбэ.

Хитадта американска зэбс.. хүсэнүүдэй байдаг ушарые .. цуудые эвакуацилхадань Хит.. туһалха шухала байһанаар та.. рилжа, «тэндэ бии болоһон .. байдалнууд дээрэһээ энэ зори.. бэелүүлгэ хойшолуулагдаба»—.. мэдүүлбэ.

Хитадта байгаа америка.. солдадууд, морягууд ба далай.. ябган сэрэгэй солдадуудай тоо .. мянгаһаа доошо ортороо хо.. (тэдэнэй тоондо Гүйсэдхэлэй .. бай операцинуудтай сэхэ хол.. той зэбсэгтэ хүсэнүүд оролс.. —гэжэ Трумэн батлан хэл.. Эдэ сэрэгүүдэй тоо саашалаа.. хороогдохо ба зүбхэн лэ Гүйсэ.. лэй штабай американска перс.. лай, тэрэшэлэн аэродромай .. Циндаода байгаа складу.. аюулгүйе сахижа ба тэдэнэй .. рэгсэлые хангажа шадаха хүсэ.. үлээгдэхэ байна гэжэ мэдүүлб..

«Нэгэ жэлэй саада тээ США-гэй правительствоор мэдүүлэгдэ.. хараашаа мүнөөшье хүсэндөө .. нэ». США болбол «Хитад ту.. өөрынгөө позитивнэ ба реали.. ческа политикые саашалаа.. үргэлжэлүүлхэ»,—гэжэ эсэстэ .. мэн мэдүүлбэ.

„Ньюс Каникл“ Трумэнай мэдүүлгэ тухай

ЛОНДОН, декабриин 19. (ТАСС) Хитад тушаа Холбоото Штадуудай политика тухай президент Трумэнай мэдүүлгые тайлбарилха зуураа «Ньюс Кроникл» газетын нью-йоркско корреспондент Стюарт Гельдер гэгшэ ингэжэ бэшэнэ:—Хитад республикын байгуулагша Сун Ят-сенэй һамган өөһэдынгөө сэрэгүүдые абаашахые ба Гоминдангада туһалхаяа болихыень Холбоото Штадуудһаа һая эрибэ. Юуб гэхэдэ энэ туһаламжань коммунистнуудта эсэргүү ба зүүнэй үзэмтэнһээ гарадаг элдэб оппозицидо эсэргүү тэмсэлдэнь Холбоото Штадуудай хүсэд дэмжэлтые хэрэглэжэ байгаа Чан Кай-Шин правительствые хинагша реакционно этэгээдүүдэй зоригые бэхижүүлнэ.

Американска сэрэгүүдэй тоо 12 мянган хүртэр хороогдоо гэһэн Трумэнай мэдүүлгэ тушаа корреспондент ингэжэ заана: «Гоминдангай армиин состав соо (тэрэ армиин хэрэгсэлээр хангагдаха линиинүүдые американска сэрэгүүд сахидаг) японско сэрэгүүдэй зэргэдэ Хитадта эсэргүүгээр тэмсэһэн ба дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр Хитадай коммунистнуудта эсэргүүгээр гражданска дайнда хабаадан тэмсэл хэхэдэнь туһалалсахын тулада Чан Кай-Ши гэгшээр баяртайгаар һөөргөө абтаһан Хитадай олон квислинговскэ генералнуудай байдаг ушарые президент хадаа американска арадта мэдээсэбэгүй.

Президент Трумэн болбол японецүүдые эвакуацилхын тулада хэрэгтэй байһан юм гэжэ американска сэрэгүүдэй нелондо жэллэ Хитадта олоороо байһаниие зүбтүүлбэ... Харин үнэн дээрэ Хойто Хитадта капитуляци болоһоной һүүлээр Хитадай коммунистическэ партизанууддта бэеэ тушаангүй .. ты гэжэ, харин, энээнэй урда .. японско армиһаа тэрьелһэн Го.. дановска сэрэгүүдтэй америк.. авиациаар абаашагдатарынь .. иисэ үгэнгүй барижа байгты .. японско сэрэгүүдтэ захир.. үгтэһэн байгаа. Тэдэ Гоминда.. ска сэрэгүүд японецүүдһаа кат.. лянииe тушаажа абаха гэгд.. байна.

Американска дотоодын пол.. кые шүүмжэлхэ ябадалай Ам.. кала үргажа байһан ба Хита.. либеральна лидернүүд ба ком.. нистнуудай талаһаа эрид бү.. шаалга гаража байһан ушар .. тадтахи американска политик.. иимэ үргэнөөр гэнтэ соносхогдо.. ной шалтагаанинь болоно. Пре.. дент Трумэнай Хитадтахи тэ.. лые урадшалан зайсуулхыень А.. рика оролдоно гэбэшьень, .. мэдээсэл хадаа Хитадай прогр.. сивна ажал-ябуулагшадаар ай.. шагтай һанаа зоборитойгоор .. леэгдэхэ байна, юуб гэхэдэ тэм.. лые улам шангадаха исхэсэл эн.. дээрэһээ бии болоно гэжэ тэдэ.. ойлгохо байнабшуу».

Харюусалгата редакторай орлогшо Д. Д. ЛУБСАНОВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1 80; зам. редактора — 23, ответ. секретаря—3 23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства — 3-23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности и транспорта — 4 52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); объявлений—2-34 (2 зв).

Н—00771. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000